

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1908, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 189. — ŠTEV. 189.

NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 13, 1926. — PETEK, 13. AVGUSTA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV

MEHIKA BO ZAPLENILA CERKVENO LASTNINO

Vlada trdi, da je na stotine zemljišč, ki so navidez v rokah lajikov, last cerkve. — Škofje so zanimali trditve Callesa. — Nadškof je mnenja, da je bilo v Michoacanu ubitih petdeset ljudi. — V novem kongresu bo imel Calles večino.

MEXICO CITY, Mehika, 12. avgusta. — Vlada je odredila zaplenjenje lastnine, katero kontrolira katoliško duhovništvo. Ta lastnina je baje velike vrednosti ter obstaja iz številnih obsežnih zemljišč v zveznem okraju, poleg velikih farm ter obširnih nekultiviranih zemljišč.

Urad generalnega pravdnika trdi, da ima dokaz, da je na stotine zemljišč v vseh delih republike, ki so v rokah privatnih državljanov, v resnici last katoliškega svečenstva.

Povelja, katera je izdal generalni pravdnik Ortega, obračajo pozornost postavnih oblasti na potrebo vpoštevanja cirkularja, katerega je izdal generalni pravdnik pred šestimi meseci in v katerem je zahteval večjo delavnost pri reklamaciji lastnine, ki je v rokah duhovništva.

Ta nova poteza vlade bo napravila brez dvoma velik vtis na katolike, ker se domneva, da so veleposestva, katera upravljajo aristokratske družine, v resnici last cerkve in da dobivajo cerkveni dostojanstveniki del dohodkov.

Predlagano zaplenjenje takih zemljišč smatrajo tukaj za znak, da nima predsednik Calles nobene namena omiliti svojega stališča in da je še vedno trden v svojem sklepu, da izvede klavzule ustave.

Ta akcija vlade je tudi zavrnila trdovratne govore, katere je vlada že ponovno zanimala, da bo predložena prihodnjemu kongresu revizijske členov 27 in 130 mehiške ustave.

Pogovori z odličnimi politiki kažejo, da bo obstajal novi kongres iz pristašev vlade in da bo ostal verski program vlade tak kot ga je določil predsednik Calles, brez vsakega vmešavanja zakonodajnega zastopstva.

Ti politiki pravijo, da bo novi kongres celo pozitivno odobrili vse akcije predsednika Callesa in da bo stal trdno za njim.

Francozom slaba prede v Siriji.

Francozi so baje očistili oazo Damaska. — Pogнали so vstaje iz prede nevtalne Gute. — Damasčani so odločno proti temu dejanju.

HAIFA, Sirija, 12. avgusta. — Akcija vstajev, ki so se polnili po mnenju Francozov nečudne prednosti posebne pozicije Gute ali oaze krog Damaska, katero so francoske vojaške oblasti dolgo respektirale, so konečno prisilile slednje, da vprizore drastične operacije.

Brezobzirnost zadnjih koncentričnih napadov na Guto, pred katerim se je zavrnilo pripravljano obstrjeljevanje izza 19. julija, je predstavljala z dvema obstrjeljevaljnema mesta kulminacijsko točko v tragediji Damaska.

Oaza Gute je široka približno petnajst milj ter dolga dvajset in tako razkošna glede rastlinstva, da je baje rekel prorok Mohamed, da ne bo stopil vanjo, ker ne sme stopiti človek dvakrat v paradizi. V normalnih časih je proizvedla dohodek, katerega so cenili na pet milijonov dolarjev, a je trpela v zadnjem času ter je izpostavljen skoraj popolnoma uničenju, če bo sta odrezani dve gornji sovodji reke Barade.

Prideleki sočivja, ki predstavljata glavno hrano prebivalcev Damaska, je že pričel gniti ter bo najbrž popolnoma izgubljen.

Zadnja obstrjeljevanja so uničila več tisoč dragocenih dreves ter večino vasi v oazi. Skoro dvajset let vasi, ki jih nekateri so imeli več kot dvajset tisoč prebivalcev ter številne lepo zidane hiše, so bile uničene od požarov ter oplenjene od Čerkesov ter divjih francoskih kolonijalnih čet.

Način, kako se je v Damasku javno prodajalo ukradeno in pripljeno domačo živino, je dal povod za domnevanje, da so francoske vojaške oblasti avtorizirale plenitev.

(Krasni odmevi postopanja "vitkežega" francoskega naroda, ki se vedno bori za "civilizacijo in napredek sveta"!)

Levi, ki ljubijo človeško meso.

LONDON, Anglija, 12. avgusta. — Poročilo glavnega lovskega čuvaja angl. kolonije Ugande, ki je dospelo semkaj, vsebuje čudno povest, tikajočo se plemena levov, kojih predniki so povsem slučajno zavzivali ljudi, ki pa dajejo sedaj prednost človeškemu mesu vsled podedovanega teka.

Povzročili so vlado terorja, so glasno s poročilom lovskega paznika, na Obarrara-Masala cesti in posledica tega je bila veliko številno smrtnih slučajev. En sam lev je odgovoren na osem in štirideset smrtnih slučajev in neki drugi lev za več kot štirideset, predno sta bila ustreljena.

Kadar se odločijo levi kolektivno za pobijanje ljudi, — se glasno v poročilu, — prenesejo to svo-

Whittemore plačal s smrtjo zločin.

Bandit Whittemore je moral umreti, ker so zavrnilo njegovo prošnjo za preložitve eksekucije. — Njegov zagovornik je skušal dobiti potrebno povelje od zveznega najvišjega sodišča.

BALTIMORE, Md., 12. avgusta. Par minut po polnoči je bil obešen R. R. Whittemore. V smrt je šel povsem mirno.

Prejšnji razvoji so naslednji: Poskus, da se izposluje preložitve eksekucije Richard Reese Whittemora, ki je bil obsojen na vislice radi umora Roberta Holtmana, paznika v Maryland jetnišnici, se je izjalovil, ko je sodnik Stanton v mestnem sodišču odklonil prošnjo za habeas corpus postopanje, katero je vložil novi zagovornik Whittemora, črni odvetnik Pendleton.

Takoj po odgođenju sodišča je objavil Pendleton, da bo odpotoval zvečer v Boston, da predloži enemu treh sodnikov najvišjega sodišča Združenih držav, ki se mu sedaj v Massachusettsu, prošnjo za "writ of error". Ti trije sodniki so Brundeis, ki se nahaja v Chatam, Holmes, ki živi na Beverly farmi in Sanford, ki se mu di v Nantucket.

Pomožni okr. pravdnik Adams je že preje odpotoval v Boston, da nasprotuje vsakemu "poskusu črnega odvetnika, ki hoče izposlovati preložitve izvršenja smrtnih obsodb.

Zaslišanje se je vršilo večeraj opoldne pred nabito polno dvorano. Pendletona, ki je eden vodilnih črnih odvetnikov Baltimore, je najela žena Whittemora. Ona ni prisostvovala zaslišanju, pač pa oče na smrt obsojenega.

Pendleton je rekel, da se dobro zaveda dejstva, da je postopanje neobičajno, da pa je potrebno vspriči "ogromnosti slučaja". Napadel je "brutalno krvoločnost", o kateri je rekel, da je spravila Whittemora iz New Yorka v Baltimore z jamstvom, da bo obešen. — Ali je to pravica? — je vprašal. Izjavil je, da je postava Marylanda zastarala, ker smatra poroto za najvišjo instanco.

Obešenje Whittemora se bo završilo v Maryland jetnišnici, par korakov od mesta, kjer je ubil Whittemore Holtmana tekmo svojega bega iz jetnišnice, februarja meseca preteklega leta.

Whittemore bo prvi beli človek, ki bo umrl tukaj na vislicah v skoro pet in dvajsetih letih. V teku tega časa so bili obešeni le trije ali štirje črnci.

Soba v kateri se bo izvršilo obešenje, je bila preje spalnica za ženske ter je bila zgrajena pred 114 leti. Soba ima zelo visok strop. Na enem koncu je balkon, na katerem se nahajajo vislice. Celica Whittemora je na istem hodniku ter mu bo treba hoditi do vislice le dvajset korakov.

Whittemore ni pokazal dosedaj še nikake nervoznosti vspriči bližajoče se eksekucije. Dobro spi in njegov tek je normalen. Njegova žena ga obiskala večeraj ter izjavila pozneje, da še vedno upa, da ne bo njen mož umrl na vislicah.

Warden Brady je izjavil, da ne bo smel niti oči, niti Mrs. Whittemore prisostvovati eksekuciji. Rekel je: — Mi ne maramo nikakih prizorov.

jo lastnost na potomce, čeprav ne kažejo potomci od prvega povelja želje, da se lotijo ljudi.

Šest policistov usmrčenih izza 1. januarja, '26.

Številni umori policistov s o predramili upravo mesta New York k akciji. — McLaughlin zahteva dosmrtno ječo za vsakega, ki strelja na policista.

Umor detektiva v policijskem glavnem stanu — šesti umor policista izza 1. januarja, — je predramil mesto ter dovedel do hitrega kaznovanja morilca, katerega so ujeli par ur po izvršenju zločina. Občinske oblasti nameravajo vprizoriti drastične odredbe, da zavarujejo življenja članov mestne policijske sile.

Policijski komisar McLaughlin, ki je dospel v policijski glavni stan v teku ene ure po umoru detektiva Singerja, je s strogimi besedami obsodil dejanje morilca ter izjavil, da namerava v teku prihodnjih par dni nastopiti pred veliko poroto ter jo pozvati, naj priporoči bolj drastične kazni za zločince, ki streljajo na policiste. Omenil je, dejstvo, da so banditi izza 1. januarja, ko je on nastopil službo, umorili šest članov policije ter izjavil, da bi morala biti dosmrtna ječa kazen za streljanje na policista, kot je uveljavljeno to v številnih inozemskih deželah.

Župan Walker je izvedel za umor detektiva, ki je dospel v City Hall z deset dni trajajočih počitnic v Dixville Notch, N. H. Rekel je, da je čital že na počitnicah o umoru policista. Oehlerkinga in o umoru motornega policista Murphyja.

Dal je izraza svojemu obžalovanju vspriči teh umorov ter dostavil:

— Hitre obsodbe in prohibitive jamščine za stare kršilce bi v veliki meri pomagale, da se odvrne zločince od streljanja in ropanja. Če bi vedeli zločinci, da ne bodo trpela sodišča nikakih zavlačanj, in da bodo primerno kaznovani, bi ne bil zločinski element tako drzen in zivivalen.

Okrajni pravdnik Richard Nowcombe iz Queensa, je rekel, da se ne sme biti popustljiv z zločinci. — Vse znane zločince naj se počene iz mesta, še predno imajo priliko uporabiti svoje orožje proti mozem, ki stražijo blagobit javnosti in javnost.

Umor detektiva Singerja v policijskem glavnem stanu, drzna aretacija njegovega morilca, katero je izvršil neki policist na Delancey Street, predno je mogel potegniti revolver, katerega je še vedno nosil pri sebi, pa niso bili edini dogodki dneva, ki je bil eden najbolj senzacionalnih, kar jih pozna policija v številnih letih. Neki nadaljni policist je bil obstrljen v Harlemu, a kljub težki poškodbi se mu je posrečilo ustreliti napadaleca.

Morilec Singerja je bil črnc Eugene Pierce, ki je bil pred tremi dnevi aretiran v Hammonoton, N. J., ker je ukradel avtomobil. Kratak opis morilca, ki je bil razposlan na vse policijske postaje je napotil policista John Whitea, da je pričel skrbno opozovati nekoga črnca, ki je odgovorjal opisu in ki je šel po Delancey cesti, manj kot eno miljo od pozorišča umora.

White, ki služi že osemnajst let, je skočil za vrata neke prodajalne ter pričel opazovati črnca. Ko je ugotovil, da je pravil, je skočil proti njemu. Črnc je skušal potegniti revolver, a White je bil hitrejši ter ga pričel tolči po glavi z kopitom svojega revolverja. White je sicer velik človek, a črnc je bil močnejši in policist bi

Splošen protest proti Bolgarski.

Jugoslavija, Roumunska in Grška so zahtevale od Bolgarske stroge odredbe proti macedonskim komitašem.

SOFIJA, Bolgarska 12. avgusta. — Kolektivna poslanica, katera prosi bolgarske oblasti, naj odrede stroge odredbe, da se ustavi aktivnosti bolgarskih komitašev ali nerednih čet, je bila predložena zunanjemu ministru Burovu od diplomatičnih zastopnikov sedev Bolgarske, Jugoslavije, Roumunske in Grške.

Tom poslanice je bil dosti bolj zmeren kot se je pričakovalo. Zastopniki imenovanih treh držav so sicer poudarjali željo svojih vlad, da žive v prijateljskih odnosih z Bolgarsko, a so vendar obrnili pozornost na potrebo, da se definitivno konča aktivnosti komitašev, ki so povzročile nemir ob mejni črti.

Imenovane tri dežele prosijo Bolgarsko, naj ukaže mejnim oblastim da izpolnijo svoje dolžnosti, ne le radi dobrih sosednjih odnosov, temveč tudi v soglasju z obstoječimi dogovori za nadzorovanje meja. Bolgarske oblasti prosijo, naj uveljavijo najbolj stroge odredbe, da se onemogoči bodoče aktivnosti vseh revolucionarnih organizacij.

Minister za zunanje zadeve Burov je osebno odgovoril diplomatom ter rekel, da bo poslal pismen odgovor, potem ko bo besedilo poslanice predloženo vladi.

Beograd zahteva razpust nerednih čet.

BEograd, Jugoslavija, 11. avgusta. — Vladni organ Vreme izjavlja, da je zahtevala Jugoslavija popolen razpust macedonskih nerednih čet, katere dolže, da so vpadle v srbsko ozemlje.

Virtemberški vojvoda sedaj duhovnik.

BEUREN, Virtemberska, 11. avgusta. — Karl Aleksander, najmlajši sin virtemberskega vojvode Abrehta, je bil večeraj posvečen v duhovnika v navzočnosti družine. Star je trideset let ter bil preje častnik.

gotovo podlegel, če bi mu ne prišla na pomoč nadaljnja dva policista, katerima se je posrečilo premagati ter aretirati črnca.

Odvledli so ga na policijski glavni stan, in velika porota je kmalu nato dvignila proti njemu obtožbo umora po prvem redu.

ZAVEZNIKI NAJ KANCELIRAJO REPARACIJE

Senator Borah je svetoval zaveznikom, naj kancelirajo vojno odškodnino, a Angleži so proti temu. — Ožigcsal je tudi Clemenceauja radi pisma, katero je poslal Coolidge-u. — V Londonu so mnenja, da bi kanceliranje reparacij obremenilo zaveznike in Ameriko, dočim bi bila Nemčija prosta.

LONDON, Anglija, 12. avgusta. — Veliko pozornost posveča londonsko časopisje ugotovilo senatorja Boraha, v katerem je razpravljal o pismu Clemenceauja predsedniku Coolidgeu ter izjavil, da morajo evropski narodi, če hočejo kancelirati svoje dolgove, vključiti tudi vse druge dolgove ter tudi vojne odškodnine.

To smatrajo tukaj za prvi slučaj, da je razmišljaj predsednik senatnega komiteja za zunanje zadeve o eventualnosti kanceliranja evropskih dolgov v Združenih državah in vsled tega je dobilo njegovo ugotovilo veliko važnost.

Ce je pričel ameriški senator resnično razmišljati o eventualnosti, na temelju katere bi se kanceliralo vse dolgove, bo spoznal, da je skrajno dvomljivo, da bi vsi prizadeti narodi sprejeli kanceliranje vseh mednarodnih vojnih obveznosti, vključno reparacije.

Na drugi strani Atlantika izgleda mogoče povsem logično, da naj zavezniki kancelirajo svoje zahteve napram Nemčiji ter izbrisajo vse vojne obveznosti, če bi Amerika razveljavila svoje tirjatve pri zaveznikih, a podrobnejši pregled položaja bo hitro razkril razloge, vsled katerih bi ne bili zavezniški narodi, posebno pa Francija, tako hitro pripravljeni pristati v to.

Vsi narodi, ki so bili zapleteni v vojno, majo sedaj težke domače dolgove, z izjemo Nemčije. Polom nemške marke je izbrisal notranji vojni dolg Nemčije, in reparacije predstavljajo sedaj edine stroške, katere mora nositi Nemčija, edini narod, zapleten v veliki konflikt, kateremu bi ne bilo treba ničesar likvidirati. Anglija, Francija, Italija in tudi Združene države bi imele še vedno svoje domače dolgove, dočim bi bila Nemčija popolnoma prosta.

Ne le diktati pravičnosti, temveč tudi trgovski razmisleki bi odvrčali Francijo in Anglijo od dogovora, vsled katerega bi ne bilo treba plačevati nemški industriji, ki tekmuje s francosko in angleško, nikakih davkov na račun vojne, dočim bi morale njih industrije in tudi ameriške nositi še dolga leta bremena vojne.

Niti malo pa ni mogoče dvomiti, da bi imelo kanceliranje evropskih dolgov od strani Amerike za posledico izdatno skrčenje nemških reparacij.

kojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba uga jala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korigrist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji		Lire	
Din.	500 \$ 9.45	Lir	100 \$ 4.05
Din.	1,000 \$ 18.60	Lir	200 \$ 7.80
Din.	2,500 \$ 46.25	Lir	300 \$ 11.40
Din.	5,000 \$ 92.00	Lir	500 \$ 18.50
Din.	10,000 \$ 183.00	Lir	1000 \$ 38.00

Za pošiljate, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brnjavnem planu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške (\$1.00).

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4887 New York, N. Y.

je edino slovensko poštijstvo v New Yorku, ki ima vplačan predpisani kapital za izvrševanje poslov državne banke, ter se v soglasju s postavo zamora imenovati banka.

Procent v letu 1926 je izmed \$3,992,671.47, v besedah: — trinitiljona - šeststošestdeset in štiri desetina dolarjev in 47 centov.

Posebni podatki.

Prispejtna za izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25, ali manjši znesek 75 centov; od \$25, naprej do \$300, po 3 cente od vsakega doljarja. Za večje svote po pismenem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above offices: 82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" "Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Table with subscription rates: Za celo leto volja list za Ameriko \$7.00, Za New York za celo leto \$7.00, Za pol leta \$3.50, Za inozemstvo za celo leto \$7.00, Za pol leta \$3.50, Za četrt leta \$1.50, Za pol leta \$3.50. Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y. Telephone: Cortlandt 2876.

PRED DVANAJSTIMI LETI

Pred dvanajstimi leti je bila svetovna vojna v polnem razvoju.

Na ruskem in na francoskem bojišču so treskale armade druga ob drugo kot pošastne želve.

Kri je lila v potokih. Vojskovodje niso vedeli, zakaj se bore. Tudi diplomatje še niso bili iztuhtali ciljev in smotra vojnih strahot.

Vse je navdajala le ena misel, — da je treba sovražnika premagati. Danes je bil sovražnik ta, jutri oni. Diplomati pri zelenih mizah so z matematično natančnostjo ugotavljali, kdo je sovražnik in kdo je prijatelj.

Volja naroda ni prišla v poštev. Volja in pamet sta bili zagrajeni z mogočnimi plankami, in gorje tistemu, ki si je drznil pogledati preko.

Polagoma so v zunanjih uradih, poslanstvih in ministrstvih določili nekake medle cilje, zakaj pravzaprav vsa ta borba, zakaj to strašno prelivanje krvi.

Pač če bi bili vsi ti medli cilji sijajno uresničeni, bi bila cena v krvi in blagu stotisočkrat prevelika zanj.

Leta 1918 so skrpučali nekak mir v Versaillesu. Ne bili bi ga še, pa so bili vsi zbiti in zmrevarjeni, nezmožni za delo in boj.

Ljudje so se nekoliko oddahnili, misleč, da jim bo po teh strahovitih skušnjah dovoljeno, da si bodo sami krojili svoje usode in si uredili življenje tako, da jim bo kolikor toliko povolji.

Pred vojno so poslovali skoro po vseh državah parlamentarni nekaka ljudska zastopstva, ki so izražala na najvišjih mestih voljo naroda.

Ta narodna predstavnost seveda niso imela bogve kakih pravic, kajti če bi jih imela, bi ne prišlo do pošastne razoranosti, ki je dolga štiri leta po svoje prevladala svet.

Zdi se, da so po vojni izgubili naročni vso svojo besedo.

Na mesto narodnih predstavništva so stopili diktatorji. Zrasli so kot gobe po dežju ter si ustvarili moč, kakoršne niso imeli niti staroveški tirani, kakoršne ni imel noben ruski samodržec.

Diktatura v Rusiji, na Poljskem, Madžarskem, na Grškem, Italiji in Španskem.

To so šele pričetki. Tudi povsod drugod smatrajo diktaturo za edino zdravilno sredstvo.

Volja naroda ni bila poražena leta 1914. Niti Versailleski mir ji ni zadal smrtonosnega udarca.

Voljo milijonskih narodov so zatrli posamezniki, ki so se dvignili iz nič ter se preko noči polastili diktatorske sile.

Dopis.

Chicago, Ill.

Zadnjič sem vam poročala veselo novice o pitniku, danes pa žalostne. Umrl je rojak Johan Srebrnak. Doma je bil iz Zgornjih Pernič pri Medvodah nad Ljubljano. Star je bil 43 let. Zapuščal je ženo in 8 otrok; najmlajši je star 21 mesecev, najstarejši 21 let, in eno sestro, nekje v Pennsylvaniji.

Kako je bil pokojnik priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Dostojno je bil še malo časa, tukaj v Chicagu, je imel velike prijatelje. Bil je član društva 131 S. N. P. J. in Samostojnega društva Zarja, katerega članje...

se v velikem številu udeležili pogreba, ki se je vršil v soboto 7. avgusta po civilnem obredu na Narodno pokopališče, kjer počiva žen jegova hči, ki je umrla pred dvema leti.

Počivaj v miru, sobrat! V imenu društva Zarja izražam sožalje njegovi družini.

Vročina, ki nas je tako mučila, je malo penehala. V soboto je pripihala hladna sapa sem od michiganskega jezera.

Pozdrav vsem čitateljem G. N., posebno pa Petru Zgagil.

Frances Laurich.

ZNANI PISATELJ SE BO LOČIL OD SVOJE ZENE

Na sliki vidite znanega ameriškega pisatelja in bivšega poslanika v Italiji, Richarda Washburn Childa in njegovo ženo. Pa Washingtonu se splošno govori, da se bosta v kratkem ločila.

Jugoslavia irredenta.

Italijanska igra z narodnimi manjšinami.

Poslanec dr. Besednjak poroča v "Goriški Straži" o mednarodnem zborovanju, ki se je vršilo pretekli mesec v Londonu in da katerem so bili zastopani tudi Jugoslovani v Italiji po poslancih dr. Wilfanu in dr. Besednjaku. V odboru za narodne manjšine je Italijan Giannini pokazal, kako se Italija igra z narodnimi manjšinami. Dne 31. maja je bilo v Rimu posvetovanje italijanske zvezne družbe za Zvezo narodov. Zadrževalo se je, da se prizna obstoj nemške in slovenske manjšine v Italiji, dam pritičejo vsaj one pravice, ki so drugim priznane v mirovnih pogodbah in da naj se njihove zahteve priporočijo pri vladi. Obstoj so priznali. Giannini je predlagal samo to, da naj italijanska zveza izroči spomenico manjšin načelniku vlade Mussoliniju. Predlog je prodr. Ko je v Londonu nemški poslanec baron Sternbach začel govoriti o razmerah manjšin v Italiji, je Giannini burno protestiral, češ da Sternbach nima pravice govoriti o stvarih, ki še ni rešena. Treba počakati odgovora načelnika italijanske vlade. Giannini je imel uspeh, razprava o narodnih manjšinah v Italiji je bila ustavljena. Nadaljevati bi se mogla šele po Mussolinijevem odgovoru. Tega pa najbrže ne bo...

Proti predloženi resoluciji se je takoj vzrepenil Giannini in razlagal, da ima Italija skupine Grkov, Albancev, Langobardov, Romanov itd. pa so vsi postali Italijani. Zanj je narodnost nekaj relativnega in tok zgodovine se ne da ustaviti. Zgodovina je sila, ki dere vse, kar se ji upira, pustimo ji svobodni razmah. Sledilo so živahne zavrnitve. Sprejeta je bila resolucija, ki izreka prepričanje, da se vprašanje narodnih manjšin da zadovoljivo rešiti le tedaj, ako se smatrajo manjšine kot vrednota v državi in se izpolni njih želja, da bi bile glede svojega jezika, vere in kulture vladane po posebnih navodilih in ukrepih Zvezi narodov se odda priporočila, da se njene članice opozore na resolucijo s tretjega običnega zboranja, kjer se izraža upanje, da se bodo države, nevezane na zakonične obveze, napravile manjšinam ravnanje vsaj z ono pravičnostjo in stropnostjo, kakor jo zahtevajo mirovne pogodbe... Italija tega noče, marveč hoče svoje manjšine kar najhitreje "asimilirati".

Matura na realki v Idriji.

Zadnji razred idrijske realki je posečalo 23 učencev in 3 učence. Dober uspeh je doseglo 7 učencev, ti so bili priznani za zrele brez izpitov, 19 jih je prišlo k maturi. Prestalo je maturo 6 učencev, ostale čakajo izpiti na jesen. K izpitu se je prijavilo tudi 24 privatistov, večina takih, ki so delali izpite že lani.

Požar.

ki je izbruhnil pri Sv. Soboti je uničil motorno jadrnico iz Pirana, na kateri je bilo naloženih 90 ton bencina in petroleja. Jadrnica je imela odplni. Pomorščak Fonda je prižgal vžgalico menda da bi prižgal plin v cilindru. Tu

pa je izbruhnil v kabini motorja velik plamen. Prihitele so ognjegasci, ki so odrinili gorečo jadrnico od pomola na morje kjer se je potopila.

Goreči bencin je plaval na širni več sto kvadratnih metrov. Dva pomorščaka sta težko ranjena.

Strašna nevihta

je divjala po celi Julijski krajini. Škoda je ogromna. Iz Komna prihaja vest, da je tam in okoli Štanjela debela toča oklestila vinograde. Posestniki so si upali na 100 hektov terana, ga bodo mogli pridelati komaj par hektov. Nad cerkljansko občino se je tiral oblak. Cesta iz Cerkla v Trbiž in Sv. Lucijo je na več krajih močno razrita. Trpeli so tudi gozdovi. Voda je odnesla mnogo lesa. Most na Želnu se je porušil in tako pojde za dalje časa promet z lesom po cesti Idrija-Črna vrh-Ajdovščina.

Podobna poročila pravijo, da je trpela v nevihti posebno še vsa Lipa na Krasu.

V Hlevniku in tam okoli v zapadnih Brdih je toča pobila vse, kar je bilo ostalo še dobrega od prejšnjih neviht.

Tržaške "Novice"

so bile zaplenjene z utemeljitvijo, da članek "Vsesokolski kongres v Pragi" vsebuje trditve, ki ne odgovarjajo zgodovinski resnici in ki imajo tendenciozen namen ter da goriški dopis "Svetnik Bonne premeščen" stremi po diskreditiranju oblastnih ukrepov.

V Dolini

so pred nekaj dnevi inštalirali nekak občinski svet. To seveda ni občinski svet kakor nekaj, ali v tem svetu so tudi domaći razumni možje, ki bodo lahko dajali načelniku občine dobre nasvete, da se bo pomagalo spraviti občinsko upravo zopet v pravi tir.

V Komen

so pripeljali miličniki v zapornekega Frana Kraglja, ki se je izdajal za zaupnika fašistovske stranke ter tako osleparil nekaj ljudi. V Velikem Dolu je nekomu obljubljal, da postane lahko pošteat, seveda ako bi dal Kraglju na roko precej lir. Od neke ženske je izvabil okoli 50 lir. Takih "fašistovskih" zaupnikov" se zna v sedanji dobi pojaviti precej po raznih krajih dežel.

Pred poroč v Gorici

se je vršila razprava proti Ludviku Cimpricu, ki je bil obtožen, da je svojega ujca Antona Juga obdeloval s čevljem toliko časa, da je nastopila smrt. Zgodilo se je to na Kannem. Nastal je bil prepir med Cimpričem in Jugom. Jug je Cimpriču očital pijanost in nedelavnost. Znan pa je bil stari Jug kot človek, ki rad zbada in se prepira. Ko ga je Cimprič nabil s čevljem po glavi, je Jug kmalu na to padel in se ovestil, ob 10. uri zvečer pa je umrl. Pri raztelesenju so ugotovili na možganih razlito kri in sodni izvedenec pravi, da je smrt lahko nastopila tudi vsled padea na tla. Cimprič je bil oproščen.

Novice iz Slovenije.

Nesreča na Jezerskem.

V jezerskih gozdovih je pri sekanju hlodov težko ponesrečil delavec Matija Cvirn. Zlomilo mu je levo nogo nad stopalom. Zanimivo je, da si je Cvirn po vojnem času pri delu že tretjič zlomil levo nogo. Ubogi ponesrečenec je še tembolj obžalovanja in pomilovanja vreden, ker je oče še nedoraslih otrok.

Uboj v Sušičah.

Dne 24. julija sta odšla delavca Ivan Povše in Miha Kobe iz Dobindola k Josipu Perkopcu, da se zmenijo glede dela v ponedeljek. Na povratku sta bila Povše in Kobe zavratno napadena. Kobetu se je napadalec sicer posrečilo pobegniti, Janez Povše pa je dobil tako težke poškodbe, da jim je že naslednjega dne podlegel.

Sušiče so ena najbolj klerikalnih vasi v Sloveniji, vendar pa nikjer ni toliko počestnih pobojev kakor ravno tamkaj. Ubili Janez Povše je bil član samostojne demokratske stranke in agilen član tamburaškega odseka.

Usodepolno varanje.

K nesreči na Dravi pri Studenih, kjer je utonil mladi železniški uradnik Josip Hiter, doma iz Studencev, naj služi še sledeča informacija, ki dokazuje, kakusodepolne posledice imajo lahke razne otročarije. V nedeljo dopoldne, ki so na istem mestu kopali otroci, ki so si privoščili tudi to neumestno šalo, da so pričeli v sredni struge kričati na pomoč. Na pomoč so jim prihitele tako kopalci s čolnom, toda so se morali "potegnjeni" vrniti nazaj. Popoldne pa se je pripetila resnična nevarnost, pa se ni nihče od brega, kjer se je nahajal tudi čoln, odzval, ker so menili, da gre zopet za šalo. Nesrečni Hiter pa je moral utoniti v valovih, ker je bila pomoč dveh tovarišev preslaba.

Notar Otmar Golob umrl.

Umrl je v bolnici v Slovenjgradcu notar Otmar Golob. Z umrlim je legel v grob marljiv, nasebičen in nad vse priljubljen narodni delavec, ki si je stekel po prevratu zlasti kot gerent nemškutarškega Marenberga in kot starosta tamošnjega Sokola ogromnih zaslug.

Lani se je preselil v Kožje, da zagotovi bodočnost svoji ljubljenski številni rodbini. Tudi na tem mestu je bil vedno agilen narodni delavec. Nedavno je obel in se zatekel v slovenjegraško bolnico, kjer ga je te dni usoda izrgala svojem in domovini.

Izlet slovenskih skavtov v inozemstvo.

Dne 27. junija je odšla prva skupina ljubljanskih skavtov v inozemstvo. Obiskali so Prago, Plzen, Marijanske Lazni in Karlove Vary, kjer so bili povsod zelo gostoljubno sprejeti. Tamošnji skavti so jih vodili po mestu in razkazovali znamenitosti in jih podučili o zgodovini mesta. Dne 12. julija sa zapustili bratsko čehoslovaško državo, ter se odpravili v Hof, kjer so se sešli 13. ju-

lija z ostalimi slovenskimi skavti, ki so odšli 11. julija iz Ljubljane in z nemškimi skavti.

Dosedaj so obiskali jugoslovanski skavti Saalfeld Jenö, Weimar, Erfurt, Eisenach z gradom Wartburg, Bamberg. Povsod so bili gostoljubno sprejeti od nemških skavtov.

Življenje in umiranje v Ljubljani.

Glasom zdravstvenega izkaza mestnega fizikata se je v dobi od 16. do 21. julija rodilo v Ljubljani: 27 otrok (15 moškega, 12 ženskega spola, med temi 1 mrtvorojenec, umrlo pa je 12 moških in 12 žensk, skupaj torej 24 oseb in sicer: 9 oseb za jetiko, 2 za prirojeno slabostjo, 1 za ostarelostjo, 7 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 1 oseba vsled smrtne nevrode, 1 oseba pa je izvršila samomor.

Izmed umrlih sta 2 osebi dosegli starost nad 70 let. Na nalezljivih boleznih je obolelo 6 oseb: 4 na davici, 1 na škrlatinki in 1 na dušljivem kašlju.

Volkovni na Kočevskem.

V Kočevskih gozdovih so se v zadnjem času močno zaredili volkovi in divji prešiči. Te dni je v Borovu tik vasi paslo koze mlado deklečee. Nenadoma se je priklatil volk, si izbral mladega kozlička in ga odnesel. Divji prešiči še sedaj rijejo za krompirjem in napravljajpo smetom dosti škode.

Smrtna kosa.

V Ljubljani je preminul star komaj 33 let, Josip Weiss, strojni stavec Narodne tiskarne. Podlegel je zavratni sušici, ki je spravila že toliko mladih in inteligentnih tiskarskih moči v prerani grob.

V Ljubljani je umrla posestnica Ivana Prusnik.

Na Humu pri Ormožu je umrl v 72 letu starosti Martin Vitar, veleposelnik, ekonom in občinski svetovalec.

Protkan slepar.

Pred nekaj dnevi se je zgledil pri posestniku Martinu Stamparju v Larnmanah pri Sv. Lenartu 31-letni postopač, jako nevaren varnostni organom. ter v mraku menjal pri njem 1000dinarski bankovec, namreč na navaden papir naslikano podobo 1000-dinarskega bankovec.

Stampar je goljufijo opazil šele potem, ko je goljuf s pristnimi stodinarskimi bankovci že izginil.

Tragična smrtna nezgoda

se je pripetila v Tomačevem pri Ljubljani. Šestnajstletni posestnik sin Ivan Kajzelj se je prepiral s sosedovim sinom Josipom Smerajcem, ki je Kajzelja napodil v beg, ta pa se je na begu zaletel v ojnico tako nesrečno, da mu je konica predrta trebuh. Kajzelja so prepeljali v ljubljansko blnico, kjer je nesrečni mladenič podlegel težki poškodbi. Proti Smerajcu je uvedena preiskava.

Kako zaslužiti

brez truda \$5.

To je kaj enostavno. Naložite pri nas vsa k teden na "SPECIAL INTEREST ACCOUNT" po 4% \$5.—. Obresti, ki se naberejo do poteka 52 tednov, znašajo nekoliko več kot \$5.—.

Poleg tega imate na strani \$260.— glavnice, znesek, s katerim lahko računete v slučaju potrebe.

Frank Sakser State Bank 82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Peter Zgaga

Rojak mi je poslal dopis s pristavkom:

Hotel sem ga poslati Kovertovemu listu, pa se mi zdi, da bi ga ne objavil. Če hočeš, ga ti objavi v svoji koloni.

Dopis se glasi: • Cenjeni gospod urednik edinega slovenskega katoliškega lista v Ameriki!

Predno vam nadalje pišem, vas najprej lepo pozdravim in vam povem, da tako dobrega lista kot je vaš, ni niti tukaj niti v stari domovini. Prinaša vsakovrstne napade na sovražnike svete cerkve in na poštene ljudi. In tudi drag ni. Jaz ga slučajno že štiri leta zastoj dobivam. Posebno mi ugaja, kadar kaj napišejo Kremaščev oče, kateri so izkazali slovenskemu narodu v Ameriki že toliko dobrot, da jim je po šestdesetih letih glava popolnoma osivela. To se pravi delati za narod. Sama sreča, da ta narodni delavec ni plešast, ker bi s plešo ne mogel kazati svojih zaslug.

In tudi gospod Grdina nikdar ne pozabijo povedati, koliko dobrega so z raznimi pogrebi in pokopi že storili za ameriške Slovence.

Kot vidim, se vaše podjetje jako lepo razvija, ker zamorete, česar ne more nobene skovensko časnikarsko podjetje v Ameriki — pošiljati svoj list leta in leta zastoj.

Jaz bi jako rad postal delničar vaše tiskovne družbe, pa ne vem, kaj je vzrok, da ste mi že dvakrat poslali nazaj denar za delnice, katerega sem vam poslal v priporočnem pisnu.

Tudi svota, ki sem jo zadnjič poslal, za lučke v Lemontu, mi je bila poštno z obrestmi vrnjena. Zadnjič je bil pri meni vaš zastopnik. Fin in gentlemenski možak je to. Pritakniti se ni hotel niti jedi niti pijače in denarja se je z vsemi štirimi branil.

Ko sem ga vprašal s čem se preživlja, mi je zaupal, da edinole s Kovertovim katoličanstvom.

Nekateri vas napadajo, ker še sedaj niste začeli izdajati dnevnika. Po mojem mnenju to ni potreba. Že petkrat na teden je več kot preveč. Ena sama številka na teden bi vsakomur zagisurala udobno življenje po smrti, toliko lepih naukov je v nji.

Cesitiam vam, ker imate tako izborne urednike, ki se poslužujejo v polemikah enega samega argumenta, kateri se glasi "lažnjivec".

Lažnjivec je vsak, kdor ne trobi v vaš rog, lažnjivec je vsak, kor vam resnico in pravico dokazuje.

In če vam jo dokaže z nepobitnimi dokazi, ni samo lažnjivec, pač pa celo škodljivec svete vere in svete katoliške cerkve.

Gospod Koverta je skromen človek. Zase noče nobenega denarja. Vse mu lahko očitati, da je kdaj fehtaril za denar. Res, da je včasih pobiral za misijone, za oltarčke, za lučke in svečke, za podobice in zamorčke, zase pa še nikdar ne.

Evharistični kongres mu ni prinesel niti euega centa, misijone opravlja zastoj in tudi za maše nič ne računa. To je višek poštenosti.

Velik greh imajo tisti, ki mu očitajo, da je izpodrnil kakega svojega sobrata ali da je koga oblatil pri višjih cerkvenih oblastih.

Vse mu lahko očitate, le tega ne. V tem oziru je pošten kot tisti Lahov kož, ki je deset let tavnino prenašal.

Možak ima dela čez glavo. Pomislite, koliko časa mu vzamejo dopisi, katere mora kovati in pisati ilz vseh našelbin širom Zdr. držav.

Želim mu vse dobro. In upam, da bo enkrat storil ameriškim Slovincem največjo uslugo. To bo pa takrat, kadar boče svoj frančiškanski štrik, katerega nosi preko dobro rejnega trebučka, pomaknil malo višje — pod vrat.

Premogar.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

AMERIŠKA ZGODOVINA V AVGUSTU.

6. avgusta 1777. — Bitka pri Oriskany. — Ta bitka je bila ena izmed najbolj čudnih in krvavih bitk v revolucionarni vojni. Oddelek Britancev, Kanadcev in Indijancev je dne 3. avgusta 1777 oblegal Fort Stanwix (blizu kraja, kjer je danes mesto Rome, N. Y.) 800 ameriških naseljencev, večinoma Nemcev, pod generalom Nicholas Herkimerjem se je napotilo tja, da odpomore obleganemu. Močan oddelek britanskih vojakov in Mohawk Indijancev je bil poslan njim nasproti, da jim prestrizže pot. Angleži so se postavili v zasedo pri Oriskany blizu kraja, kjer je danes Utica, in Herkimerjevi možje so marširali v zasedo, kjer so prežali sovražniki nanje. Naenkrat so Indijanci planili nad Amerikance. Prišlo je do strašnega spopada; v sumi se je boril mož z možem, Indijanci, katerim je končno upadel pogum radi velikega števila svojih mrtvecev, so se razbežali v vse smeri. Nato so se tudi Angleži umaknili.

Herkimer je bil izgubljen mnogo ljudi in ni mogel zasledovati sovražnika. Nad četrtino vseh borecev je baje padlo v tej bitki. General Herkimer je bil ranjen in je par dni kasneje rani podlegel.

Dne 8. avgusta 1829. — Prva lokomotiva v Združenih državah. — Telega dne je zdržala prva lokomotiva v Ameriki. Bila je ena izmed štirih, izgotovljenih na Angleškem in pripeljanih v Ameriko za družbo Delaware and Hudson Canal Ry. Co. Ine lokomotive je bilo Stourbridge Lion. Poskusna vožnja se je vršila pri Horesdale v Pennsylvaniji. Tračnice so bile iz lesa. Horatio Allen, civilni inženir, ki je bil sam na lokomotivi, jo je vozil tri milje skozi pennsylvanske gozdove.

9. avgusta 1642. — Prve promocije na Harvard vseučilišču. Harvard univerza je najstarejša visokošolska ustanova v Ameriki. Ustanovil jo je Rev. John Harvard leta 1638. Ko je bil Harvard bolan in je žutil, da umira, je podaril polovico svojega imetja — približno \$3700 — za zgradbo poslopja in svojo knjižnico 320 zvezkov kot začetek vseučiliške knjižnice. Prvi razred kolegijski je bil odprt v decembru istega leta. Sklenjeno je bilo, naj se ta visoka šola imenuje Harvard College na čast ustanovitelju in postavili so jo v Newtonu, Mass. — Kmalu potem so ime tega mesta izpremenili v Cambridge na čast slavne angleške univerze v istem imenu mesta. Leta 1642 so prvi dijaki dovršili tu svoje študije; študenti promoviranih je bilo devet. Dandanes je Harvard univerza ena najslavnejših in najbogatejših vseučilišč na svetu in ima čez 8000 dijakov in skoraj 1300 profesorjev in učiteljev.

Dne 10. avgusta 1846. — Ustanovitev Smithsonian institucije. — Ustanovitelj tega slavne ameriškega znanstvenega zavoda je bil James Smithson, Anglež, ki je svoje premoženje, znašajoče 575 tisoč dolarjev zapustil Združenim državam v svrhu, da se v Washingtonu ustanovi zavod, ki naj nosi njegovo ime in ki naj bo posvečen raziskavanju in podpiranju znanosti. Smithsonian institucija odpošilja mnogo znanstvenih ekspediciij oziroma sodeluje s takimi po raznih delih sveta, zlasti v svrhu geoloških, bioloških in botaničnih študij. Skupno število dosedanjih publikacij tega zavoda približno 1.000.000. Oddelki institucije so: National Museum, National Gallery of Art, Bureau of American Ethnology, International Exchange Department (ki pošilja znanstvene in vladne publikacije v inozemstvo in sprejema od inozemskih znanstvenih zavodov njihove publikacije za razdelitev v Ameriki), National Zoological Park, v katerem zverinjaku se nahaja 1768 živali, in Astrophysical Observatory, ki je zgradil zvezdarne v Californiji, Chile in Arizoni.

Uprava te institucije je v rokah

odborna, ki je sestavljen iz predsednika Združenih držav, vrhovnega sodnika Zdr. držav, treh članov senata, treh članov poslanske zbornice in šestih odličnih državljanov, ki jih imenuje kongres.

Dne 12. avgusta 1898. — Aneksija Havajskega otočja. — Havaj je skupina 12 otokov v severnem Pacifičnem oceanu, 2100 milj daleč od pacifične obali. Te otoke je baje odkril kapetan James Cook, ki je leta 1778 eksploriral in jih imenoval Sandwich Island. Za časa odkritja so bili ti otoki gosto naseljeni po polciviliziranem narodu, ki je živel pod fevdalno vladjo. Leta 1895 se je morala zadnja havajska kraljica odpovedati in dne 12. avgusta 1898 so bili otoki anektirani k Združenim državam. Dne 14. junija 1900 je bilo otočje organizirano kot teritorij Združenih držav. Glasom ljudskega štetja iz leta leta 1920, je Havajsko otočje imelo 255.912 prebivalcev; 60 odstotkov izmed njih je bilo Azijatov (večinoma Japoncev), 17 odstotkov Havajcev in 15 odstotkov Portugalcev in Špancev. Domačini Havajci spadajo k malajsko - polineškemu plemenu in so podobni Novo - Zelandcem po svojih lepo razvitih postavah. Imajo široka, velika lica, črne lase in rdečkasto rjavno kožo. Dobrodušni so, precej delavni in duševno jako nadarjeni. Havajski teritorij ima svojo legislaturo, ki obstaja iz Senata s 15 člani in reprezentativne zbornice s tridesetimi člani. Eksekutivna oblast je v rokah gubernerja, ki ga imenuje predsednik Združenih držav za dobo štirih let. Guberner mora biti havajski mešanec.

Dne 15. avgusta 1914. — Otvoritev Panamskega kanala. — Dan dni pred tem datumom je par Cristobal v službi Združenih držav preplul prekop v obe smeri za poskusno vožnjo. To je bila prva dejanska plova večjega parnika skozi Panamski prekop. Prvi parnik, ki je preplul kanal po otvoritvi, je bil Ancon. Čas vožnje iz Cristobala ob Atlantskem oceanu do Balboa ob Pacifičnem oceanu je znašal devet ur. Resnični gradbeni stroški kanala, to je izvzemi stroške za utrube, civilno upravo in plačila panamski republiki — so znašali 357 milijonov dolarjev. Delo se je začelo v maju leta 1905 in se je neprestano nadaljevalo skozi devet let.

Dne 17. avgusta 1807. Plovba prvega parnika. — Zgodovina je ovekovečila Roberta Fultona kot zgraditelja prvega uspešnega parnika. Fulton je začel graditi svoj parnik leta 1806 v New Yorku v ladjedelnici Charlesa Browne ob East Riverju, nedaleč od Battery Place. Ko je bilo podlajde postavljen, je sklenil, da bo ladjo nazval Clermont. To je bilo ime letovišča njegovega druga Livingstona. Ladja je bila 150 čevljev dolga in 13 široka. Bila je torej mala ladja, še manjše tonaže kakor ladja Pilgrimov Mayflower. Stroški gradnje in strojev so znašali \$10.000. Fultonovo podjetje je zanimalo vse javno mnenje v New Yorku; večina ljudi pa je zbijala šale na Fultonov račun in je smatrala vse početje za norost. Mornarski krogi so ljuto nasprotovali Fultonovi ideji.

Mesec dni, predno je bila ladja izgotovljena, je zmanjkalo denarja. Trebalo je nujno \$1000 za dovršitev. Fulton je iskal pomoči po vsem mestu in prosil svoje prijatelje in finančnike, da bi mu dali toliko denarja. Končno je našel nekega kapitalista, ki mu je obljubil dati sto dolarjev, ako Fulton pridobi druge, da mu podpišejo ostalih 900 dolarjev. Dobil je res te druge, ali vsi so dali po pogojem, da ne bo objavil njihovih imen, ker so se bali, da se jim bo občinstvo smejalo. Končno je bila ladja gotova. Pripeljana je bila k nekemu pomolu ob zapadnem koncu 10. ceste. V ponedeljek dne 17. avgusta 1807 ob 1. uri popoldne so odvezali vrvi in Fulton je dal znak strojničku. Ladja se je

pomaknila na kratko daljavo, potem pa se ustavila. Velika množica se je bila nabrala ob bregu Hudson reke; večina ljudi je bila prišla, da zasmehuje Fultona in njegovo ladjo. Ko se je ladja ustavila, je bilo veliko hrupnega smeha. Fulton je pregledal stroj in ugotovil, da je bil del istega napakno montiran. Takoj je pogrešek popravil in dal zopet signal za odhod. To pot sta se lopatni kolesi ob straneh parnika zavrтели in se nista več ustavili. Ladja se je pomikala naprej. Množica ob obali se ni več smejala, marveč je navdušeno pozdravljala Fultona z dobroklicem. Parnik Clermont je plul gor po Hudson reki s hitrostjo štirih milj na uro. Njegov rotajoči stroj in kadeči dimnik je povzročal strmenje in celo praznoveren strah med prebivalci ob reki Hudson. Parnik je dospel v Albani po 32 urah vožnje, preplul je daljavo 150 milj. To je bil začetek paroplovbe na svetu in zato je dan 15. avgusta, dan ene najvažnejših ameriških obletnic.

Dne 19. avgusta 1812. — Tega dne se je vršila pomorska bitka med ameriško vojno ladjo Constitution in angleško ladjo Guerriere v Atlantskem oceanu ob obali Nove Škotske. Guerriere, ki je izgubila jambore in bila popolnoma pohabljena, se je udala. Bila je to prva bitka med ameriški in angleškimi fregatami v vojni leta 1812. Izid te bitke je navdušil vse Amerikance in vest o njej je osupnila vso Evropo. Ladja Constitution slovi zato kot najznamenitejša vojna ladja v vsej zgodovini Združenih držav. Ko so okoli l. 1880 začeli graditi novo jekleno brodogradnjo, so poslali ladjo Constitution v Boston, kjer je zasidrana še danes kot zgodovinska relikvija ameriškega naroda.

Dne 28. avgusta 1565. — Tega dne je Pedro Menendez de Avilez odkril zaliv St. Augustino v Floridi, tako imenovan, ker po dnevnem koledarju je bil ta dan posvečen Sv. Avguštinu. Na isti točki je ustanovil mesto St. Augustine, najstarejše mesto na severoameriškem kontinentu. Danes šteje to mesto 6000 prebivalcev.

V ZNAMENJU MORALE

Avstrijski episkopat objavlja vnovič deset zapovedi, tikajočih se javne morale. Nanašajo se na telovadbo, kopanje, zdravniško preiskovanje šolskih otrok, družabnost, šundliteraturo, kino, gledališče in na modo. Razume se, da je poslednje poglavje najobsežnejše in najtemperamentnejše. Škofje hudo obsojajo tendenciozno razgaljanje ženskih udov, označujoč ga za cinično poganstvo in pozivajo vse prave katoliške dame v borbo za ustvaritev dostojne in lepe ženske obleke. V kratkem bodo te zapovedi grmele z vseh avstrijskih prižnic.

Mnogo zanimivejša kakor zapovedi avstrijskih škofov pa je prepoved kopalnih trikojev v Italiji, kjer se nemorali ni postavil po robu Vatikan ali episkopat, marveč sam fašistovski notranji minister Federzoni. Njegova naredba navaja, da pohanjiljivim trikojem v italijanskih kopalniščih ne more in ne sme biti mesta. — Kdor, odnosno, katera ne bo parirala, jo bo dvoje orožnikov odpravilo z obale sinjega Jadrana v notranjost dežele, kjer lepe čednosti cveto še daleko intenzivnejše kakor ob morju. Federzoni ne pozablja poudarjati, da so Vestalke, najplemenitejše dame starega Rima, bile v svojih svežih oblačilih zapete do vratu. In celo nimfa Egerija si je ogrnila nekaj kopalni plašč, ko jo je stari kralj Numa obiskal v njeni votlini v svetem gaju. — Zatorej tudi Federzoni zahteva dične stare kopalne kostume, bilo pa bi pametnejše, če bi zahteval kar črne srajce do tal.

Smrt tihotapca.

Na obmejni opstaji Kaplan je neki avstrijski orožnik streljal za znanim tihotapcem Kopom. Zadel ga je v hrbet. Kop je še s težavo dospel na jug. mejo, kjer je podlegel težki poškodbi.

Če ste se naveličali navadnih...

PRI navadnih vztraja človek le nekaj časa. Toda takoj po srečanju z izrazito, je navadna odstavljena in pozabljena.

V dvajsetih letih se je dosti cigaret pojavilo in izginilo... vsaka je uživala začasen sloves. V vsakem teh dvajsetih let se je pa pridružila množica novih obduovalcev HELMAR, kraljici izrednih cigaret.

Seznajte se s

HELMAR
Kraljico izrednih cigaret.

Novice iz Jugoslavije

Tragedija mladosti in ljubezni.

Teška ljubavna drama se je zgodila v Kustošiji v Zagrebu. 20. letni mizarski pomočnik Ivan Devčić in njegova nevesta Marija Fein sta v samomorilnem namenu izpila močno dozo octove kisline. Nesrečni mladenič je podlegel poškodbam, ona pa se v bolnici bori s smrtjo. Tragedija je vzbudila v Zagrebu splošno pozornost, posebno vsled tega, ker sta nesrečna zaljubljenca postala žrtvi zlobnih jezikov.

Približno pred enim mesecem je prišla iz Ljubljane v Zagreb trgovska nastavljenka Marija Fein rodem iz Zagorja ob Savi, lepo in stasito dekle. Ker radi splošne spodarske krize ni mogla dobiti nameščenja v svoji stroki, je sprejela začasno mesto natakarije v gostilni "Zlatimir". Kmalu se je priljubila tamkaj vsem gostom. Nasproti gostilne je mizarska delavnica Dragutina Kegla, pri katerem je bil zaposlen kot pomočnik 20-letni Ivan Devčić iz Siska. Zelo pameten mladenič. Ivan se je zagledal v lepo Marijo in med njima se je kmalu razvilo iskreno ljubavno razmerje. Srečo pa so kmalu pričeli kaliti razni zavidi ljudi, ki so razširjali o Mariji izmišljene vesti. Govorili so zlasti, da je ona ženska zelo problematične moralne vrednosti in to samo radi tega, da bi Devčić pregovorili, da jo pusti. To je Feinovo, ki je bila silno občutljiva, strašno bolelo. Zaklinjala je svojega ljubljence, da so to vse zlobne govornice in izmišljotine ter ga vse zlobne govornice in izmišljotine ter ga prepričevala, da njeno srece bije samo za njega. Ivan je sicer verovall, vendar so vznemirljive vesti oba neprestano begale.

18. julija popoldne sta oba pričakovano izginila in se nista več vrnila. Oba sta trpela silne duševne muke in sklenila, da se združita v smrti. Vsem se je čudno zdelo, da sta tako naglo izginila, vendar pa nihče ni mislil, da pride do tragedije.

Potem sta se zvečer vrnila v mesto in odšla v malo prazno sobico poleg Keglove delavnice na dvorišču pri drvarnici. Tamkaj

sta izpila močno dozo octove kisline. Devčić pa se je vrh tega zabodel še z nožem. Oba so prepeljala v težkem stanju v bolnico, kjer je Devčić kmalu nato umrl, Marija Fein pa se je borila s smrtjo. Zaprtila sta skupno pismo na stariše, prijatelje in znance, v katerem se zgražata radi zlobnega natolečavanja in obrekovanja zavidljivcev, ki so ju hoteli ločiti v življenju, a so ju združili končno v smrti.

Ne vemo, pišeta, čemu vse vaše zlobno delo. Naj vam plača Bog za vaše jezike, ki ste jih neprestano brusili. Moja Marija ostane zavedno moja. Slutil sem, da preti nevarnost njenemu poštenju, toda bednemu življenju. Usoda je hotela, da je postala natakarija, kjer si je uničila svoj dober glas. Zato sva se odločila, da greva za srečo, ki nas čaka. Samo, da se rešiva tega peklenškega življenja! Bodite srečni! Imamo samo eno željo, a ta je, da naju ne smatrate kot živali, temveč naju pokopljete skupno. Z Bogom! Ivan in Marija.

Tragedija je vzbudila splošno sočutje z nesrečnejšima.

Pozno zvečer je prišla Marija Fein k zavesti, tako da so jo mogli še zasliskati. Naslednjega dne pa je padla zopet v nezavest, od katere se ni več prebudila.

Novo aretacije v aferi Reichherzer.

Pri zagrebški železniški direkciji se vrši energična preiskava v zadevi osješkega blagaj Reichherzerja. Iz Beograda so prišli v Zagreb in Osijek posebni odposlanci prometnega ministrstva. Dosedaj su ugotovili, da je Reichherzer proneveril 1.900.000 dinarjev, smatra pa se za gotovo, da bodo doglali še nove svote defraudacije, tako da bo znašala vsa svota do tri milijone dinarjev. V Zagrebu so že aretirali dva uradnika, ki sta delala v sporazumu z Reichherzerjem.

Iz Osijeka se poročča, da je bil aretirani železniški uradnik Kirchlechner. Priznal je, da je bil najboljši prijatelj Reichherzerja in da mu je na njegovo prošnjo dal pismo, s katero je izvršil samomor.

Potujčevanje slovenskih otrok.

V predvojni dobi in deloma tudi med vojno, je vzdrževala družba sv. Cirila in Metoda v Zagrebu in v Ljubljani veliko število otroških vrtcev in v Istri, v Trstu, v Gorici in v Kninu. V Trstu samem so obstajali tudi trije mestni slovenski otroški vrtci. Vsi ti vrtci, kakor sploh vse družbine ustanove so imeli, kakor so to ponovno naglašali tudi Italijani na svojih zborovanjih, samo defenzivni namen, namreč ohraniti slovensko dečo svojemu rodu in svojemu jeziku pred navalom in naskokom italijanske raznarodovalne družbe Lega Nazionale. Ko je Italija zasedla ozemlje, kjer bivajo izključno ali po ogromni večini Slovenci ali Hrvatje, so zaprli in zatrti vse slovanske šolske vrtce. — Odpravili so mestne slovenske otroške vrtce v Trstu, prepovedali so zopetno otvoritev zasebnih otroških vrtcev v Istri in na Gorickem. Le v Trstu so po dolgem molodovanju dovolili, da se otvorijo vsaj nekateri otroški vrtci, toda njihov število postaja od leta do leta manjše. Kajti šolska oblast iztakne za vedno nove zapreke za zopetno otvoritev slovenskih vrtcev. Letos so poslovali samo trije otroški vrtci v Trstu.

Zato pa je tem bolj bujno delovanje italijanskih otroških vrtcev med slovenskimi otroci. Po poročilih, ki so jih prinesli prav te dni razni italijanski listi iz vseh krajev dežele, iz skoro vseh večjih središč od Tolmina dol do istrskih otokov, mora človek skoro verjeti, da slovansko prebivalstvo ne more prehaliti dela Lega Nazionale v njihovem ozemlju. To je visoka pesem raznarodovanja slovanske deče. In to pesem stavijo na usta ubogemu, tlačnemu slovanskemu kmetu in delavcu. Pesem, da izvira iz sre — "hvalečiji" slovanskega ljudstva. Ali so se ti dopisnikarji enkrat vprašali, vkoliko odgovarja njihov poročilo resnici? Ali so enkrat skušali prodreti v srčne tajnosti slovanskega očeta in matere, ki morajo pod pritiskom razmer pošiljati svoje otroke v prisiljeno raznarodovalnico?

Ogromno število šolskih vrtcev ki jih je ustanovila Lega Nazionale v povojni dobi v čisto slovanskih krajih, priča o italijanskih nakanah. Sedaj se tudi ne sramujejo priznati, da je njihov zgotovljen raznarodovalno, da imajo njihov ustanove samo ta namen, da odtujujejo slovanske otroke njihov jeziku in rodu. S kakim vrazjim zadovolčenjem znajo pripovedovati, kako vsiljujejo njih učitelji otroške besede, ki jih ne razume, ki so samo kletev in zasramovanje slovanskega jezika in življa, ki jih otrok nezavedno ponavlja tudi izven vrtec doma in v družbi drugih otrok. In v take vrtce morajo pošiljati svoje otroke starši, ki so kolikolič zavistni od Italijanov! — Vanje morajo vpisati svoje otroke vsi javni uslužbenci, da, niti

sodniki se ne smejo odtegniti tej "dolžnosti" Ubogi invalid, ki dobi borno podporo, in vdova po padlem v vojni mora pošiljati v vrtec svojega otroka, ker jim sicer ustavijo izplačevanje podpore. — Trgovci in obrtniki morajo dati drugim dober vzgled in vpisati v vrtec svoje otroke, drugače jim preti nevarnost, da jim vzamejo koncesijo. In italijanski listi znajo poročati o navdušenosti, s katero pozdravlja slovansko prebivalstvo ustanovitev italijanskih vrtcev in kako radi pošiljajo vane svoje otroke.

Da, postopanje Lega Nazionale pri ustanovitvi vrtcev je še bolj preračunjeno in nasilno. Na čelu vse raznarodovalne akcije stoji članica kraljevske družine, in če se je kje slovanski župan obotavljal ugoditi vsem zahtevam Lega, tedaj so ga pozvali na pristojno politično oblast in mu dali razumeti, da ga čaka proces radi razzaljenja članice kraljeve hiše, ako dalje vztraja pri svojem stališču.

Svoječasno se je Lega Nazionale omejila predvsem na kraje, kjer je slovanski element mejil na italijanskega in na kraje, kjer ni bila narodna zavest med slovanskim prebivalstvom še dovolj živa. Danes pa smatra te postojanke za svoje in prepušča nadaljno delo občinam in državi. Nevarnost, da bi te občine padle v roke Slovanov, smatrajo za odstranjene. — Poleg tega je državni aparat, ki zasleduje enake raznarodovalne namole, dovolj močan. Radi tega je prenesla Lega svoje torišče daleč od mešanih središč proti meji. Njena svrha je, da prepreže vso mejo z velikim številom vrtcev in zaposlovalnic. Povsod naj se veepi v dušo slovanskih otrok še v dobi, ko tega ne razumejo, sovraštvo do slovanskega jezika in do slovanskega rodu. Učitelji ne najdejo dovolj izrazov, da pokažejo okornost in grdost lastnega jezika, da slavijo Dantejev idijom.

Ko pa stopi iz otroškega vrtea, se otroška duša dalje zastruplja. V ljudski šoli ne sliši več besede v materinščini. Učitelj mu pripoveduje v jeziku, ki ga ne razume in ki ni njegov, o slavi in veličini naroda, ki ni njegov. Glava se mu napolni z imeni junakov in s čini, ki so mu tuji. Njegova usta ponavljajo prazne besede, ki jih je slišal v šoli, iz njegovega grla doni tudi pesem, ki slavi tuj jezik in tuj narod. Njegovo srece pa ostane in bo ostalo nedotaknjeno. Vsi italijanski učitelji, Lega Nazionale, društvo Dante Alighieri in njegova visoka zaščitnica so lahko uverjeni, da so vsi njihovi uspehi le površni. V dno duše naše mladine niso prodrli. Rade volje jim prepustimo veselje nad javnimi nastopi teh najmlajših, ki ponavljajo pred zbrano množico besede, ki jih ne razumejo in pojejo pesmi, ki ne izviraajo iz njih sreca.

Pozor Slovenci v Detroit, Mich.

Dolgo časa smo molčale in na skrivnem nekaj kuhale, ZDAJ JE PA ZAVRELO IN NA MIZO Z JEDJO! Ženski Odsek za Slovenski Narodni Dom Vas hoče iznenaditi z veliko novostjo.

"VINSKA TRGATEV"

v prosti naravi na farmi Bernard Travnikarja, 11 Mile Road.

v nedeljo, dne 29. avgusta.

To bo nekaj takega, česar še niste videli, tu v naši novi domovini. Vse dela, peče, kuha in šiva. Vse bo v uniformah slovanske narodne noše.

Program je jako bogat in obširen. Nočemo ga Vam tu javiti, temveč iznenaditi Vas hočemo z njim.

Vesela ali piknik se prične ob 10. uri dopoldan. Mati županja in občinska tajnica v spremstvu zadostne straže prikoračata in otvorita trgatve točno ob 2. uri popoldan.

Cenjeni rojaki in rojakinje, ker je to čisto in vse le za:

SLOVENSKI NARODNI DOM

iznenadite nas tudi Vi. Ne pričakujte letakov, ker tem potom hočemo prihraniti stroške. Povejte svojim prijateljem in jih pripeljte.

(OPOMBA). Ako bo vreme nepovoljno, smo pripravljene tudi na to. Vse zgoraj omejeno se vrši v tem slučaju v Hrvatskem Domu, 1325 East Kirby Avenue. Nasvidenje vsem v vinogradi!!

S. N. D. Ženski odbor.

Josie Stular, tajnica.

ODPADANJE LISTJA

Kakor plesajo nekatere živali pri nas vsa zimo ter so brez hrane, tako je tudi pri drevju. Ko mu na jesen listje odpada, tedaj se pripravlja na svoje zimsko spanje. Listi so namreč pri drevju najobčutljivejši del, ki ne more prenesti hudega mraza, in bi lahko poginilo celo drevo, oziroma deblo, ako bi listje ne odpadlo. — Saj taki slučajji so nam že znani, ko je spomladaj drevje že v zelenju ter pritisne nenadoma hud mraz, da listje takoj porjavi in v nekaj urah že odpade. Mraz pravzaprav škoduje drevju kakor tudi vsaki drugi rastlini edinele v tem, da zamrznejo v rastlini življenjski sokovi, ki morajo radi prehranjevanja neprestano cirkulirati od enega organa do drugega. Jeseni pa se življenjski sokovi začenjajo polagoma umikati iz listja ter se kopičiti v debli, ki je proti velikim razlikam temperature zavarovano z debelo skorjo. — Čim bolj se sokovi umikajo iz listja, tem bolj listje rmeni in rjavvi, dokler ni prekinjena življenjska zveza med listom in deblo, nakar seveda listi takoj odpade, kakor hitro zapihlja najmanjša sapica. Odpadanje listja traja navadno dober teden dni pri posameznem drevesu. Pri odpadanju listja pa je vedno neka zakonitost. Tako naprimer opažamo pri bukvah in jelšah, da porumeni in odpade najprej listje na najvišjih vejah pri vršičku drevesa, dočim začenja pri topolih, lipah in podobnih drevesih odpadati listje spodnjih vej. Odpadanje listja opazimo pri vsem drevju, le iglasto drevje je izvetno. Pravilno rečeno pa odpadejo tudi igle pri smrekah, borovcih in drugih iglavcih, le da se to ne vrši vsako jesen, temveč se menjaio na daljšo dobo. Kakor so doslej dognali, vztrajajo igle do 14 let na drevju, nakar se posuše in odpadejo. Odpadanje pa se vrši pri iglastem drevju izmenično, tako da na vsak krajši čas samo po nekaj igel odpade in ostane drevo na tak način vedno zeleno.

POPUST NA JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNICAH

Minister prometa je odobril, da plačajo naši izletniki iz Amerike, ki pridejo v Jugoslavijo obiskat svoje rodbine ali sorodnike, pri prestopu naše meje na Jesenicah ali Št. Ilju (Maribor) na državne železnice polovično ceno, in sicer z neomejenim trajanjem. — Taki potniki bodo pri železniški blagajni dobili karto za polovično ceno, če dokažejo s pravilnim potnim listom, da prihajajo iz oziroma, da se vračajo v Ameriko. Popust velja enkrat pri prihodu in enkrat pri odhodu.

Izseljeniki poslance: Ethin Kristan.

Oblak se je utrgal nad Zagrebom.

ZAGRSEB, Jugoslavija, 10. avgusta. — Oblak, ki se je utrgal, je povzročil veliko škodo v zapadnem delu mesta. Mostovi preko Save so bili porušeni. Preplavljenost bila številna poslopja, med njimi carinski urad.

Na stotine oseb je pregnala visoka voda iz njih domov, a dosej se še ni poročalo o nikakih izgubah življenj.

Pri kopanju utonil.

V Zagrebu je pri kopanju v Savi ptonil redov. Ignacij Tesko. Zašel je v globok tolmaj. Ker ni znal plavati, je kmalu izgubil v vodi. Ko ga je pozneje potegnili iz vode kroatjski vajence Matija Kpchar je bil nesrečni vojak že mrtev.

ALI VESTE —

da je pred kratkim obiskalo jugoslovanske Primorje petdeset danskih visokooločev ter da se Danci jako zanimajo za Jugoslavijo? Ali veste, da a ko začnete kaditi Helmars da šele tedaj v resnici spoznate razliko med Helmars in navadnimi cigaretami?

POUČNE KNJIGE MOLITVENIKI

MILČINSKIJEVI SPISI: Naša leta, broširano 80 Na Indijskih otokih 50 Na Preriji 30 Nihilist 40 Narodne pripovedke za mladino 40 Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka 1.50

NARODNA BIBLIOTEKA: Kranjska čebelica 90 V gorskem zakotju 35 Za kruhom 35 Orčice iz življenja na kmetih 35 Babica 1.— Berač 35 Elizabeta, angleška kraljica 35 Amerika, povsod dobro, doma najbolje 35 Boj s prirodo, Treškova Urška 35 Emanuel, lovčev sin 35 Spisje 35 Beatin dnevnik 60 Grška Mytologija 1.00 Z ognjem in mečem 3.00 Nekaj iz ruske zgodovine 35 Božja kazen 35 Napoleon I. 75 Obliki. (Čankar). Trdo vezano 1.40 Ob 50 letnici Dr. Janesa E. Kreka 25 Ogenj tr. v. 1.30 Pesmi v prozi, trdo vez. 70 Prigodbe čebelice Maje trda vez. 1.00 Fabriki iz Roža (Albrecht) 25 Pariški zlatar 35 Pingvinski otok tr. v. 90 Pod svobodnim solncem 1. zv. 1.00 Plebanus Joanes tr. vez. 1.— Pod krivo jelko. Povest iz časov Rokovnjačev na Kranjaskem 50 Poslednji Mehikanez 30 Pravičice H. Majar 30 Povest o sedmih obešenih 70 Povesti, Berač s stopnjico pri sv. Roku Po strani klobuk, trdo vez. 90 Požigalec 25 Prapračanove zgodbe 25 Patria, povesti iz irske junške dobe Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu 25 Ptice selivke, trda vez. 75 Pivkova dama (Puškin) 30 Pred nevihte 35 Pravičice in pripovedke (Košutnik) 1. zvezek 40 2. zvezek 40 Rablji, trda vez 75 Robinson 60 Revolucija na Portugalskem 30 Rinaldo Rinaldini 50 Slovenski baljivec 40 Slovenski Robinson, trdo vezan 70 Suneški invalid 35 Skozi širno Indijo 50 Sanjska knjiga Arabeka 1.50 Sanjska knjiga, nova velika 90 Sanjska knjiga, mala 60 Spake, humoreske, trda vez 90 Strahote vojne 50 Sveta noč, zanimive pripovedke 30 Strup iz Judeje 75 Spomini Judoslov. dobrovoljca — 1914—1918 1.— Stritarjeva Anthologija trda vez 90 Sisto Sesto, povest iz Abrucev 30 Svitjanje (Govekar), vez. 1.90 Sin medvedjega lovca. Potopni roman 80 Sveta Notburga 35 Sv. Genovefa 60 Sredozimci, trd. vez. 60 broš. 40

SHAKESPEAREVA DELA: Machbet, trdo vez. 90 Machbet, broširano 70 Othelo 70 Sen kresne noči 70 SPISI KRISTOFA ŠMIDA: 1. zv. Pomava Boga 30 7. zv. Jagnje 30 8. zv. Pirhi 30 13. zv. Sveti večer 30 14. zv. Povodanj 30 17. zv. Brata 30

SPLOŠNA KNJEVNICA: Št. 1. Ivan Albrecht: Banjena grda, izvorna povest, 104 str., broš. 0.35 Št. 2. Rado Murnik: Na Blodu, izvorna povest 181 str., broš. 50 Št. 3. Ivan Rozman: Testament, ljudska drama v 4 dej., broš. 105 str. 85 Št. 4. Ovetko Golar: Poletno plašje, izbrane pesmi, 184 str., broš. 50 Št. 5. Fran Milčinski: Gospod Fridolin Zolna in njegova družina, veselomodre ertice I., 72 str., br. 0.25 Št. 6. Ladislav Novak: Ljubosumnost, veselodra v eni dejanju, poslovenil Dr. Fr. Bradač, 45 str., broš. 25

KNJIGARNA "GLAS NARODA" SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

IGRE: RAZNE POVESTI IN ROMANI

Št. 7. Andersenova pripovedka. Za slovensko mladino priredila Uta, 111 str., broš. 35 Št. 8. Akt št. 113 01 Št. 9. Univ. prof. dr. Franco Weber: Problemi sedobne filosofije, 847 str., broš. 70 Št. 10. Ivan Albrecht: Andrej Ternone, reliefna karikatura in mupulosti, 55 str., broš. 25 Št. 11. Pavel Golba: Peterčkovne poslednje sanje, božična povest v 4. slikah, 84 str., broš. 35 Št. 12. Fran Milčinski: Mogočni prstan, narodna pravljica v 4 dejanjih, 91 str., broš. 30 Št. 13. V. M. Garčin: Nadežda Nikolajevna, roman, poslovenil U. Žun, 112 str., broš. 30 Št. 14. Dr. Karl Engliš: Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris, 236 str., br. 80 Št. 16. Janko Samec: Življenje, pesmi, 112 str., broš. 45 Št. 17. Prosper Marimeo: Verne duše v vicah, povest, prevael Mirko Pretnar, 80 str., 30 Št. 18. Jarosl. Vrchlicky: Oporoka lukovskega grajščaka, veselodra v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradač, 47 str., broš. 25 Št. 19. Gerhart Hauptmann: Poptopljeni zvon, dram. bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 str., broš. 50 Št. 20. Jul. Zeyer: Gompaci in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevael dr. Fran Bradač, 154 str., broš. 45 Št. 21. Fridolin Zolna: Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II., 73 str., broš. 25 Št. 23. Sophokles: Antigone, žalna igra, poslov. G. Golar, 60 str., br. 30 Št. 24. E. L. Bulwer: Poslednji dnevi Pompejev, I. del, 355 str., broš. 80 Št. 25. Poslednji dnevi Pompeja 80 Št. 26. L. Andrejev: Črne maske, poslov. Josip Vidmar, 82 str. br. 35 Št. 27. Fran Erjavce: Brespolenost in problemi skrbstva za bresposelne, 80 str., broš. 35 Št. 29. Tarzan sin opice 90 Št. 31. Roka roko 25 Št. 32. Živeti 25 Št. 35. Gaj slustij Kriap: Vojna s Jugurto, poslov. Ant. Doklar, 123 str., broš. 50 Št. 36. Keaver Meško: Listki, 144 str., 65 Št. 37. Domače živali 30 Št. 38. Tarzan in svet 90 Št. 39. La Boheme 1.— Št. 46. Magola 40 Št. 47. Misterij duše 1.— Št. 48. Tarzanove živali 90 Št. 49. Tarzanov sin 90 Št. 50. Silka De Graye 1.20 Št. 51. Slov. balade in romane 80 Št. 52. Sanin 1.50 Št. 54. V metežu 1.— Št. 55. Namistični bolnik 50 Št. 56. To in onkraj Sotle 30 Št. 57. Tarzanova mladost 90 Št. 58. Glad (Hamsun) 90 Št. 61. Golar: Bratje in sestre 70 Št. 62. Idijot I. del. (Dostojevski) 90 Št. 63. Idijot II. del. (Dostojevski) 90 Št. 64. Idijot III. del. (Dostojevski) 90 Št. 65. Idijot IV. del. (Dostojevski) 90 Vsi 4 deli skupaj \$3.25

VELIKI INKVISITOR 1.— Vera (Waldova) broš. 35 Višnjeva repatica (Lavalik) voa. 1.— Vrtnar, Rahindranath Tagore trdo vezano 78 Vojska na Balkanu, s slikami 25 Volk spokornik in druge povesti za mladino 1.00 Valentin Vodnika izbrani spisi 30 Vodnik svojemu narodu 25 Zgodba Napol. huzarja vez. 2.— Zmisel smrti 80 Zadnji dnevi nesrečnega kralja 75 Zadržna pravda, trdo vezana 50 Zmaj iz Bosne 70 Zlatarjevo zlato 90 Za milijoni 35 Zenini naše Koprnske 35 Zmote in konec gospodične Pavle 30 Zgodovinske anekdoti 1.— Zločin v Orsevalu 246 str. 1.—

ZBIRKA SLOVENSKE PRAVDE: 1. zv. Vojnomir ali poganstvo 30 2. zv. Hudo brezno 35 3. zv. Vesela povesti 35 4. zv. Povesti in slike 35 5. zv. Študent naj bo. Naš vsakdanji kruh 60 ZBIRKA SPISI ZA MLADINO (GANGL): 2. zv. trdo vezano. Pripovedke in pesmi 50 3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 povesti 50 4. zv. trdo vezano. Vsebuje 8 povesti 50 5. zv. trdo vezano. Vinski brat 50 6. zv. trdo vezano. Vsebuje 10 povesti 50 Ljudski oder: 4. zv. Tihotapec, 5 dejanj 60 5. zv. Po 12 letih, 4 dejanja 60 Zbirka ljudskih iger. 3. snopič. Mlin pod zemljo, Sv. Neža, Sanje 60 9. snopič. Na Betlehamskem poljanah. Kazen ne izostane. Očeta tova kletve, Čaika kave 30 12. snopič. Isgubljen sin, V. ječi, pastirica in kralji, Ljudmila, — Planarica 30 13. snopič. Vestalka, Smrt Marije Device, Marijin otrok 30 14. snopič. Junaška deklica, Sv. Boštjan, Materin blagoslov 30 15. snopič. Turki pred Duzajem, Fabjola in Neža 30 20. snopič. Sv. Just; Ljubosen Marijnega otroka 30

PESMI IN POEZIJE: Bob za mladi zob, trda vez. 40 Gregorčič, poezije trda vez. 75 Gregorčičeve zbrane pesmi s sliko Godec; Pored narodnih pravilje o Vrškem jezera. (A. Funtek) Trdo vezano 75 Kettejeve poezije trda vez 1.10 Kraguljčki (Uta) 85 Ko so ovice rože, trda vez. 60 Moje obzorje (Gangl) 1.25 Marcic (Gruden) broš. 30 Primorske pesmi (Gruden) vez. 35 Pohorske poti (Glaser) broš. 30 Slutne (Albrecht) broš. 30 Pesmi Ivan Zornana. Originalne slovenske pesmi in prevodi znanih slovenskih pesmi v angleščini 1.25 Slovenska narodna lirika. Poezije 50 Oton Zupančič: Ciciban, trd. vez 50 Mlada pota, trda vez 50 Sto ugank 50 V sarje Vidove, tr. vez. 30 Vijolica. Pesmi za mladost 60 Zvončki. Zbirka pesmi za slovensko mladino. Trdo vezano 90 Zlatorog, pravljica, trda vez. 60

PESMI Z NOTAMI: NEŠANI IN MOŠKI ZBORI: Priložnostne pesmi (Grum) \$1.10 Slovenski akordi (Adamčič) I. sv. 75 Slovenski akordi (Adamčič) II. sv. 75 Pomladanski odmevi I. in II. sv., vsak 45 Ameriška slovenska lra (Holmer) 1.50 Orlovške himne (Vodopivec) 1.20 10 moških in mešanih zborov (Adamčič) 45 16 jugoslovanskih narodnih pesmi (Adamčič) 2. zv. 30 Dvanajst pesmi I. in II. sv. izdala Glasbena Matica 50

MOŠKI ZBORI: Slovenske narodne pesmi (Hubad) izdala Glasbena Matica 40 Trije moški zbori (Pavčič) izdala Glasbena Matica 40 Domovini (Foerster) izdala Glasbena Matica 40 Narodna nagrobnica (Pavčič) 35 Gorski odmevi (Laharnar) 1. zv. 45 Gorski odmevi (Laharnar) 2. zv. 4 SAMOSPEVI: Pastirica, Kanglica, Snegulčica 45 Nočne pesmi (Adamčič) 1.25 Šest pesmi, izdala Glasbena Matica 75 Štirji samospevi, izdala Glasbena Matica 45 MEŠANI ZBORI: Planinske II. zv. (Laharnar) 45 Trije mešani zbori, izdala Glasbena Matica 45

RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM: Gorske cvetlice (Laharnar) četvero in petero raznih glasov 45 Jaz bi rad rudečih rož, moški zbor z bariton solom in priredbo za dvošpev 20 V pepelnini noči (Sattner), kantanta za soli, zbor in orkester, izdala Glasbena Matica 75 Dve pesmi (Prelovec) za moški zbor in bariton solo 20 Kuplet (Grum). Učeni Mihoc, kranjske šege in navade, nezadovoljstvo, 3 zvezki skupaj 1.00 Kuplet Kuza - Mica (Farma) 40 Naši himni (Maroll) dvoglasno s spremljevanjem klavirja 15

PESMARICE GLASBENE MATICE: 1. Pesmarica, uredil Hubad 2.50 2. Slovenske narodne pesmi (Bajuk) 45 3. Narodne pesmi (Gerbič) 30 4. Koroške slovenske narodne pesmi (Svilarčič) 1., 2. in 3. zv. skupaj 1.00 Slovenske narodne pesmi Benečije (Orel) 45

MALE PESMARICE: Št. 1. Srbske narodne himne 15 Št. 1. a. Što čutiš, Srbije tužni 15 Št. 2. Zrinjaki Frankopan 15 Št. 5. V sladkih sanjah 15 Št. 6. Jadransko morje 15 Št. 7. Pri oknu sva molče slonela 15 Št. 8. Slovo 15 Št. 9. Pogled v nedolžno oko 15 Št. 10 Na planini 15 Št. 11. Zvečer 15 Št. 12. Vasovalca 15 Št. 13. Podoknica 15 Narodne pesmi za mladino (Žirovnik) 3 zvezki skupaj 50 Slavček, zbirka solskih pesmi (Medved) 25

Vojaške narodne pesmi (Kori) 30 Narodne vojaške (Ferjančič) 30 Lira, srednješolska 2 zvezka skupaj \$2.— Mešani in moški zbori. (Aljaš) — 8. zvezek: Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč 40 5.zvezek: Job; V mraku; Dneva nam pripelji žar; Z vencem tem ovenčam slavo; Triglav 40 6. zvezek: Opomin k veselju; Sveta noč Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Geslo 40 7. zvezek: Slavček; Zaostali ptič; Demorodna iskrica; Pri svadbi; Pri mrtvaškem sprevodu; Geslo 40 8. zvezek: Ti osrečiti jo hoti (mešan zb.); Ti osrečiti jo hoti (moški zb.); Prijatelj in senca (mešan zb.); Stoj, solčnice stoj; Kmetški hiši 40 9. zvezek: Spominčice; Večerni zvon Sireti; Oče večni; Slovenska zemlja; Zimski dan; Večerni zvon; Zdravice. I.; Zdravice II.; Oče večni; Tone solnce 75

VERKVENE PESMI: Domači glas. Cerkvene pesmi za mešan zbor 1.00 12 cerkvenih pesmi za razne prilike cerkvenega leta 50 Makne pesmi za mešan zbor. — (Sattner) 50 Slovenska Sv. Maša, za mešan zbor, s spremljavo orkeja 50 12. Pange Lingua. Tantum Ergo Genitor (Foerster) 50 12. Pange Lingua Tantum Ergo Genitor (Gerbič) 50 Broc Jesusovo. 21 pesmi na čast Srca Jesusovega. (F. Kimovec) 30 Slava nebeske kraljice. 20 Marijinih pesmi za mešani zbor. — Sopran, alt, tenor, bas 40

Hvalite Gospoda v njegovih svetnicah. 20 pesm na čast svetnikom. (Premrl) 40 10 obhajilnih in 2 v čast presv. Srca Jesusovega. (Grum) 35 12 Tantum Ergo. (Premrl) 50 Missa in honorem Sanctae Cecelie. (Foerster) 50 Missa in honorem St. Josephi (Pogachnik) 40 Missa Brevis et facilis (Sattner) 40 Missa de Angelis (Kimovec) 40 Litanije presv. Srca Jesusovega (Foerster) 40 Oremus pro Pontifice 40 Kyrie 60 K svetemu Rešnjemu telesu (Foerster) 40 Sv. Nikolaj 60

NOTE ZA CITRE: Buri pridejo, koračnica 25 Slovenski citrar (Wilfan) 25 Safaran. Ruska pesem. — (Wilfan) 25

NOTE ZA TAMBURICE: Slovenske narodni pesmi za tamburški zbor in petje. (Bajuk) 1.30 Bom šel na planino. Podpuri slov. nar. pesmi. (Bajuk) 1.00

NOTE ZA GOSLI: Narodni sklad. Zbirka državnih himen in slovenskih narodnih pesmi 50 Uspavanka 25

NOTE ZA GOSLI S SPREMLJEVANJEM KLAVIRJA: Narodni sklad. Zbirka slovenskih narodnih pesmi 90 Uspavanka 70

NOTE ZA KLAVIR: Klavirski album za mladino (Pavčič) 1.00 Tri skladbe za klavir (Adamčič) 50 Tri skladbe za klavir (Premrl) 45 Moje sanje 20 Slovenski biseri, narodni potpourri. (Jaki) 40 slovenske zdravice (Fleischmann) 20 Pripoznanje. Polka masurka. — (Jaki) 40 Brčno veselje. Polka franc. — (Jaki) 40 Vesela plesalka. Polka masurka. (Jaki) 40 Ljubavno blebetanje. Polka masur. (Jaki) 40 Orel. Koračnica. (Jaki) 40 Mabel. Intermezzo (Aletter) 20 At a Penguins Picnic. Intermezzo (Aletter) 20

RAZGLEDNICE: Zabavne. Različne, ducat 25 Newyorške. Različne, ducat 25 Velikonočne, božične in novoletne ducat 25 Iz raznih slovenskih krajev, ducat 40 Posamezne po 05 Narodna noča, ducat 40 Posamezne po 05 Planinski pozdravi, ducat 40 posamezne po 05 importirane prorokovalne karte 1.—

ZEMLJEVIDI: Zemljevid Jugoslavije 80 Slovenske dežele in Istra 25 Združenih držav veliki 40 Združenih držav, mali 15 Nova Evropa 50 Zemljevidi: Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming, — vsaki po 25 Zemljevidi: Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — vsaki po 40 Velika stenska mapa Evrope 2.00 Prorokovalne karte \$1.00

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštno znamko po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, računomandirajte pisno. Ne naročate knjig, katerih ni v ceniku. Knjige pošiljamo poštno prosto.

NOTE ZA GOSLI: Narodni sklad. Zbirka državnih himen in slovenskih narodnih pesmi 50 Uspavanka 25

NOTE ZA GOSLI S SPREMLJEVANJEM KLAVIRJA: Narodni sklad. Zbirka slovenskih narodnih pesmi 90 Uspavanka 70

NOTE ZA KLAVIR: Klavirski album za mladino (Pavčič) 1.00 Tri skladbe za klavir (Adamčič) 50 Tri skladbe za klavir (Premrl) 45 Moje sanje 20 Slovenski biseri, narodni potpourri. (Jaki) 40 slovenske zdravice (Fleischmann) 20 Pripoznanje. Polka masurka. — (Jaki) 40 Brčno veselje. Polka franc. — (Jaki) 40 Vesela plesalka. Polka masurka. (Jaki) 40 Ljubavno blebetanje. Polka masur. (Jaki) 40 Orel. Koračnica. (Jaki) 40 Mabel. Intermezzo (Aletter) 20 At a Penguins Picnic. Intermezzo (Aletter) 20

RAZGLEDNICE: Zabavne. Različne, ducat 25 Newyorške. Različne, ducat 25 Velikonočne, božične in novoletne ducat 25 Iz raznih slovenskih krajev, ducat 40 Posamezne po 05 Narodna noča, ducat 40 Posamezne po 05 Planinski pozdravi, ducat 40 posamezne po 05 importirane prorokovalne karte 1.—

ZEMLJEVIDI: Zemljevid Jugoslavije 80 Slovenske dežele in Istra 25 Združenih držav veliki 40 Združenih držav, mali 15 Nova Evropa 50 Zemljevidi: Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming, — vsaki po 25 Zemljevidi: Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — vsaki po 40 Velika stenska mapa Evrope 2.00 Prorokovalne karte \$1.00

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštno znamko po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, računomandirajte pisno. Ne naročate knjig, katerih ni v ceniku. Knjige pošiljamo poštno prosto.

NOTE ZA GOSLI: Narodni sklad. Zbirka državnih himen in slovenskih narodnih pesmi 50 Uspavanka 25

"GLAS NARODA" SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York

Kakega dela naj se lotijo dekleta.

V prejšnjih dveh člankih smo opisali razne posle in poklice v kovinskih industrijah, tako v železarnah in jeklarinah, kakor v tovarnah, kjer izdelujejo dovršene produkte iz jekla in železa. — Svrha teh člankov je, nuditi staršem nekoliko navodil, kajti ena izmed velikih skrbi staršev, zlasti po dovršitvi šolskih let, je, napotiti svoje otroke v primeren poklic. V prejšnjih člankih smo se ozrli na poklice za mladeniče. Sedaj pa hočemo navesti nekoliko ženskih poklicev.

Mnogim dekletom, ki gredo po dovršitvi šole na delo, nudi department store razne vrste dela in priložnosti. Največjo skupino začetnic tvorijo zavijalke (wrappers). Kakor je razvidno iz imena, zavijajo zavijalke blago, ki je bilo prodano. Mezde za zavijalke znašajo od \$6 do \$15 na teden. (Vse mezde za delo v department store, tukaj navedene, so one, ki so običajne v mestu Indianapolis.) Iz tega posla se deklica pomakne do službe prodajalke - začetnice (junior salesperson). Za to ni treba, da se toliko razume na blago ali na spretnost prodajanja, kolikor redni prodajalec dotičnega oddelka ali departmenta. Vrsta blaga v vsaki stojnici se navadno izpreminja vsak dan. Nastavljene department store, ki se bavi z razpovedanjem blaga, takozvani "buyer", ji da za vsako vrsto blaga potrebne informacije o cenah in merah in nekoliko primernih navodil, da bo znala govoriti o blagu. Njena naloga je, razpostavljati poedine vzorce blaga, najiti primerne mere, priporočati blago, izpisati prodajni listek in sprejemati denar za odjemalec. Začetna prodajalka zasluži od 14 do 16 dolarjev na teden. V tej službi se izurja za važnejše prodajanje, se spoznava z različnimi vrstami blaga in se lahko pomakne do službe redne oddelne prodajalke (department salesperson).

Uspešna prodajalka v department store mora biti prijetna zunanost, mora biti snažna in zdrava ter čedno in okusno oblečena. Treba je tudi bistroumnosti in mnogo takta z odjemalci. Poštenost je sama ob sebi bistven pogoj. Prodajalka mora biti ravno dušna, nikoli se ne sme razburjati in biti mora prizanesljiva s sitnimi odjemalci. Šolska izobrazba, ki je zato potrebna, je dvojne vrste. Ena je splošna izobrazba, kakršno nudi popolna ljudska šola ali pri srednješolski tečaj. Dandanes postaja prodajanje na drobno čim dalje bolj poklic, ki zahteva znanstveno predpripravo. Mnogo mladih moških in žensk, ki se hočeje posvetiti prodajanju na drobno, pohaja vseučilišne tečaje, da se pripravljajo za svoj poklic. Poleg te šolske izobrazbe treba posebnih tehničnih ali profesionalnih vzgoje. Pri tem mislimo na pouk o načelih, na katerih je osnovana organizacija department store in naloga poslovnih oddelkov in departmentov. Mnogo srednjih šol (high school) nudi dandanes take tečaje. Tudi department store znanj imajo tečaje za pouk v prodajanju (salesmanship). Najmodernejši department store ima takozvani prosvetni department, v katerem se daje pouk v tehničnih podrobnostih posla: kako treba izpisati prodajni listek, kako treba nagovarjati odjemalca, od koder prihaja blago, kako je izdelovano itd. Začetna prodajalka pohaja te tečaje in s časom postane redna departmental prodajalka s plačo od 15 do 65 dolarjev na teden. Na zunaj je delo take redne prodajalke isto kot ono začetne prodajalke. Ali dočim ta prodaja le malo tipov dotične vrste blaga, mora redna prodajalka popolnoma poznati vse tipe, mode in cene one vrste blaga, ki spada v njen oddelk.

Pomaknenje departmental prodajalke se vrši ali v obliki povzika na plačo ali pa v obliki premestitve v boljši department. V organizaciji department store ima vsak oddelk takozvano svoj čin; začetnik od departmenta za drobno blago, kot appar, robes itd., za kar zahtuje manj znanja in se tudi plačuje manjše mezde. Depart-

menti za toaletno blago, pačolane, nogavice, spodnje perilo, rokavice, bluze itd., ranžirajo višje. — Najglavnejši departmenti, kot na primer oni za obleke in suknje, čevlje itd., plačujejo najvišje mezde in najboljše provizije. Prodajalka avanzira tudi lahko tako, da pohtane nadzornica zaloge (head of stock) ali pa pomožna nakupovalka. Nadzornica zaloge nadzira manipulacijo zaloge v svojem departmentu in obvešča nakupovalca o količini razpoložljive zaloge v primeri s povpraševanjem po dotičnem blagu. Ona mora biti tudi sposobna za poučevanje manj izkušenih prodajalk v svojem departmentu. Mlade ženske v tem poslu zaslužio od 18 do 30 na teden.

Prihodnja večja plača je ona nakupovalca. Služba nakupovalca je najbolj odgovorna in najboljše plačana izmed vseh podpraviteljskih mest v organizaciji department store. Plače ranžirajo od 2400 do 10.000 dolarjev na leto. Nakupovalca mora biti izvedenka v svoji stroki blaga. — Ona mora vedeti, kje in kdaj je treba kupiti. Ona mora vedeti cene mesece naprej, kaka bo moda, kajti treba kupiti blage predno začne sezona. Mora poznati okus in kaprice občinstva, zlasti onega dela, ki so redni odjemalci. Ona se seveda zanima tudi za prodajo, kajti po prodaji se ceni njena sposobnost kot nakupovalca. Radi tega so bile nakupovalce prepričali skoraj vedno prodajalke. Za dobre nakupovalce se podjetja kar trgajo. Na vsakih 5 do 15 prodajalk pride po ena nakupovalka. Iz tega ugodnega razmerja je razvidno, da ima dobra prodajalka odprto pot do dobro plačanih služb.

Drug poklic, ki je v prvi vrsti odprt ženskam, je telefonska služba. 85 odstotkov vseh telefonskih nastavevcev je ženskega spola. V New Yorku znaša začetna plača 15 dolarjev na teden. Ko začetnica vstopi v službo telefonske družbe, pohaja za dva tedna družbino vadbeno šolo, pri čemer dobiva že svojo plačo. Tukaj se potom na zornega pouka in predavanj nauči manipulacije izpreminjalne deske (switchboard) in tudi kako odgovarjati na razne klice. Po tem pouku sledi šolska vaja v praktični manipulaciji. Ko je do vršila tečaj, dobiva nadaljen pouk od strani nadzornice v svojem oddelku. Njeno pomaknenje je odvisno od njene spretnosti in dobre volje. Poviški na plači se lajejo v pogostih presledkih in je tudi mnogo višjih služb, do katerih se ambiciozna telefonistka lahko pomakne. Poleg rednih telefonskih so tudi one, ki oskrbujejo telefonsko zvezo na dolgo daljavo. Telefonistke so tudi nastavljene v takih telefonskih postajah kakršne se nahajajo v hotelih, železniških postajah in drugje. — Vsaka izpreminjalna postaja (exchange) ima svojo glavno telefonistko, ki nadzira delo deklic in ukrene vse potrebno v slučajih nujnosti. Služba v telefonski družbi nudi izborna prakso za mesto v privatnih pisarnah. Mnogi delo dajalec najrajši nastavljajo dekleta s prakso v telefonski družbi za manipulacijo svojega privatnega telefonskega sistema. V takih privatnih telefonskih službah ima deklica priliko, da se seznani z različnimi važnimi osebam in da se izuči raznih opravkov. Dasi se delo v javni telefonski službi vrši noč in dan, znaša delovni čas le osem ur. Operatorice ima po en dan na teden počitek. Dodatno k uri za obed ima še vsak dan po dva odmora od 15 minut. Delo telefonistke zahteva hitrost in točnost. Dober vid je potreben, kakor tudi dober sluh in prijeten glas je seveda tudi priporočilo.

Številno deklet, ki se posvečuje pisarniškim službam, je vedno večje. Izid neke preiskave v Chicagu navaja vse priložnosti, ki jih nudi začetnicam pisarniške službe. Za začetnice v pisarniški službi je mesto splošne pisarice (general clerk) navadno prvi korak k dobri pisarniški službi. Začetnice v pisarniški službi dobiva

SPOMIN NA ZADNJO BITKO MED INDIJANCI IN BELOKOŽCI

Pred kratkim so odkrili v Spokane, Wash., spomenik v spomin na zadnjo bitko med Indijanci in belokožci, ki se je vršila dne 5. septembra 1858 na Spokane Plains.

jo večinoma najmanj 16 dolarjev na teden. Vodja pisarne uporablja navadno začetnice za delo vlaganja (filing) ali odposiljanja (mailing). Od takega mesta se pomakne do kakega posebnega oddelka, kjer se nauči manipulacije nekaterih enostavnejših pisarniških strojev, kot so števeni stroj — adding machine, — stroj za tiskanje naslovov — addressograph — itd. Dasi opravila začetnica razmeroma enostavno delo splošne pisarice, mora imeti vendarle nekoliko predpriprave, bodisi da jo dobi v trgovski ali srednji šoli, tako da je sposobna pozneje za bolj specialno delo. Delodajalec ima najrajši nekoliko predhodne vaje v vlaganju, v osnovnem računovodstvu, v manipulaciji raznih lažjih pisarniških priprav. Zato ni dobro, da se začetnica zanaša, da se nauči vse to sistematično šele pri delu samem. Le šola nudi trdno podlago. Dekle brez predhodne šolske vaje bo redkokdaj našlo boljša mesta, razen če ostane pri isti tvrdki. Kdor nima dobre podlage, mora navadno pri drugem gospodarju znova začeti z nizko plačo.

Tipistka (pisarka na pisalnem stroju) ima boljše ugodnost za napredovanje. Začetnice dobivajo od 15 do 17 dolarjev na teden. Najvišja plača znaša dostikrat 23 do 25 dolarjev. Dekleta, ki so hitra in točna v svojem delu, se lahko uporabijo za pisanje računov, bodisi na običajnem pisalnem stroju ali na posebni "billing machine". Dobra strojevska se lahko nauči manipulacije tega stroja v par dneh. Plače za to delo znašajo od 18 do 30 dolarjev tedensko. Prejšnja šolska vaja v oisanju računov nudi seveda boljše priliko za tako pomaknenje. Delodajalec navadno ne svetujejo tipistkam, da postanejo stenografice, in tudi ne marajo za stenografke, ki nimajo dejanske predhodne vaje. Toda, zlasti v manjših pisarnah, je dostikrat za tipistko mogoče, da postane stenografica in tako dobi boljše plačo. Direktno pomaknenje od strojevske je delo z diktatofonom. Dobre pisarke pri diktatofonu so redke in zato dobro plačane.

Za mesto stenografke treba je najmanj srednješolske izobrazbe. Zato taka mesta niso pristopna za jako mlade začetnice. Delodajalec dajejo prednost večinoma absolutkam štiriradne srednje šole (high school), rajši kot onim, ki so dovršile le dveletni tečaj, in to radi tega, ker imajo prve boljše splošno izobrazbo. Stenografka opstane lahko glavna stenografka, korespondentinja ali tajnica.

Deklice, ki so jako dobre v računstvu, se lahko izveščajo za manipulacijo računskih strojev. Večinoma imajo ona podjetja, ki prodajajo take stroje, posebne tečaje za manipulacijo takih strojev, strojev za množitev, delitev itd. Šolnina stane navadno od 25 do 40 dolarjev. Dobre manipulativne takih strojev se visoko cenijo in dobro plačujejo. Najboljše je, ako se dekle razume tudi za knjigovodstvo, kar ji omogoča, da se kasneje pomakne do službe knjigovodkinje.

KROGLA V SRCU.

Zdravniku v Steinamangerju se je pripetil pred kratkim zelo čuden slučaj. K zdravniškemu pregledu je bil prišel neki zasebni uradnik, ki je tožil, da ga tišči v sreu in da izvirajo te bolečine sigurno od pritiska krogle, ki ga je raniła pred enajstimi leti in običala v njegovih srčni mišici. Zdravnik se je čudil in sprva ni hotel možu verjeti. Uradnik pa je vtrajal na svoji trditvi in je povedal, da je bil leta 1915 ranjen na ruski fronti in da ima od tedaj kroglo v sreu. Zdravnik je povabil moža pred Roentgenov aparat in pri preiskovanju desnega srčnega predela se je res pokazala v mišici sena svinčenka.

Zdravnik, nemalo začuden, da stoji pred njim človek s kroglo v sreu, je o izrednem primeru takoj obvestil svoje tovariše, med drugimi tudi nekoga znanega steinamangerskega roentgenologa. — Zdravniški konzilij je torej pregledal pacienta ter potrdil njegove bolečine. Vendar po zdravniškem mnenju svinčenka v ničemer ne ovira delovanja srca; če bi se pa mož s kroglo v sreu podvrget operaciji, bi s tem pospešil svojo smrt.

Izredni pacient je seveda še vedno predmet zdravniške pozornosti. Kako tudi ne, saj je medicincem znanih samo še par sličnih primerov. Vendar se noben kirurg ne upa seči po nožu, da bi odstranil kroglo in zmanjšal bolnikove bolečine. Zgodilo se bo torej, da bo mož s svinčenko v sreu polagoma hiral in naposled izdihnil, narkar bodo zdravniki njegovo srečo ohranili v prileg znanosti, ki mu, za časa njegovega življenja ni mogla pomagati.

Brat in sestra — mož in žena.

Neki londonski trgovec je zapustil vse svoje premoženje neznanim sorodnikom. Vedel je, da ima sorodnike, toda poznal jih ni. Izvršitelj oporoke je našel trgovčevega nečaka Arhibalda in Floro Cooper. Istočasno je odkril nenavadno dejstvo, da sta Arhibald in Flora mož in žena. Ko sta bila še otroka, so jima umrli starši. Vzgojo sta prevzeli dve družini v oddaljenih krajih in kasneje je izginila vsaka sled o njunem poreklu. Po tridesetih letih sta se srečala kot popolna tučca in sta se poročila. Šele dedščina je odkrila, da sta brat in sestra.

Lastno hčerko ubili in vrgli v vodnjak

Te dni je prijavil trgovec Marinelli v Neaplju oblasim, da je njegova 9letna hčerka Marinella izginila. Policiji se je zdelo obnašanje zakoncev Marinelli sumljivo. Izvedla je v njuni hiši preiskavo. Po dolgem iskanju je našla v vodnjaku na dvorišču truplo izginole deklice. V hiši je našla policija oklevavljen železen drog. Zato se sumi, da so starši deklice z drogom ubili ter jo vrgli nato v vodnjak. Obdolženca tajita.

Moskva in London.

Napetost med Moskvjo in Londonom postaja vedno večja. Napoveduje se za bližnjo bodočnost prekinjenje diplomatskih odnosov.

Orjaška stavka angleških rudarjev bi sama po sebi ne bila nič tako izrednega in tudi pomoč, ki doteka štrajkujočim iz inozemstva, osobito iz Rusije, bi sama po sebi ne vznemirila angleških vladnih krogov, saj se je podpiranje štrajkujočih od zunaj vršilo že mnogokrat in brez posebnega razburjenja. Toda pomoč, ki prihaja angleškim rudarjem iz sovjetske Rusije, ima povsem drugačen značaj in londonski vladni krogi jo premostrujejo kot nekaj od socialne pomoči povsem različnega. Angleška vlada smatra razmerje med štrajkujočimi in sovjetskimi zlatom kot del silne borbe, ki se vrši že nekaj let med sovjetsko Rusijo in Veliko Britanijo.

Voditelji boljševiške Rusije tudi prav nič ne prikrivajo, da smatrajo Veliko Britanijo za svojega poglavitnega nasprotnika, za onega, ki je najmočnejši steber obstoječega svetovnega kapitalističnega reda, katere strmoglaviti je življenski problem sovjetskega režima. Boljševiki so poskusili izpodkopati osnovo angleškemu imperiju z intenzivno podrobno propagando v Aziji, v nadi, da združijo na svoji strani v skupno fronto vse azijske narode, ki jih tišči ali vsaj ogroža angleško gospodarstvo. Ali mora se reči, da boljševiki pri tem tekem zadnjega leta nimajo zaznamovati drugega kot neuspehe. V Perziji, v Afganistanu je prevladal angleški vpliv, na Kitajskem so prijatelji in so-mišljeniki sovjetske Rusije premagani in njihova moč malone popolnoma izločena; Turčija, ki se je najočitnejše postavila na turško stran, je morala v mosulskem sporu toliko kot kapitulirati pred Anglijo; očitnejše se ni mogla pokazati angleška premoč nad sovjetsko Rusijo nego se je pokazala z mosulskim sporazumom. — Edino berlinska pogodba, s katero se je legitimirala Nemčija vsaj do neke meje kot sovjetska zaveznica, znači uspeh moskovske diplomacije, toda ta uspeh je popolnoma nezadosten v primeri s cilji.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh. Vseled naše dolgoletne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo, najboljše pojasnila in priporočamo, nke.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Tudi nedržavljan zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalnega naseljskega komisarja.

Glasom oiredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak posleec osebo, bodisi v najbližnji naseljski urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kedo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svoje iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svoje iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v tem letu 679 priseljencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljane, ki žele dobiti sem starše in otroke od 18. do 21. leta in pa za poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez da bi bili šteti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washingtonu.

Predno podvzamete kakor korak, pišite nam.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT ST. NEW YORK

ki so si jih zastavili voditelji okrog tretje internacionale.

Sedaj pa se lahko reče, da so boljševiki prenesli borbo v sovražnikov tabor sam. Seveda bi bilo nedokazano trditi, da so boljševiki povzročili, oziroma sprožili štrajk, a da bistveno sodelujejo pri njegovem nadaljevanju, o tem ne more biti nikakega dvoma. — Podpiranje štrajkujočih je sistematično in zelo spretno, dosledno in izdatno. Dobrovoljnih podpor za rudarje se je poslalo doslej iz Rusije v Arlijo že štiri milijone zlatih rubljev. To pomoč je označil Chamberlain prav določeno, čeč, da oficijelni organi sovjetske oblasti nikakor niso prava vlada današnje Rusije, več, da so ti oficijelni organi samo orodje fiktivne oblasti, ki je osredotočena v rokah politburoja, osrednjega odbora komunistične stranke. Temu politburoju je podrejena tudi tretja internacionala, ki vodi revolucijo v Angliji potom podpiranja — angleških komunistov, a podrejen mu je tudi profintern — profesionalna internacionalna darove angleškim štrajkujočim.

Ta profintern je pričel energično propagando v pristaniščih Holandije, Belgije, Francije in Nemčije, da se ne bi nakladal in odpremil za Anglijo premoč, ki ga je londonska vlada v velikanskih množinah zadnji čas nakupila v inozemstvu. Borba postaja torej vedno ostrejša in določnejša.

Boljševiki in Angliži so si po-

gledali drug drugemu v karte in igra se vrši zelo odkrito. Za ruske komuniste ni majnega pomena, če si pridobijo tal v oni stranki, ki je bila še nedavno na vladi v Veliki Britaniji in ki more v najdoglednejšem času zopet priti v isto prevažno situacijo. Zato na nobeni strani niso žrtve prevelike. Saj borba se ne vrši za majhne stvari.

Strašna obiteljska tragedija v Berlinu.

Viljem Wendt, ravnatelj večjega industrijskega podjetja, je v hudem prepiru v svoji vili potolkel soprogo z batino na tla, ustrelil sedemletnega sinčka in je končno hotel končati še samega sebe s kuhinjskim nožem, ki si ga je zasadił globoko v sree. Moža in soprogo so težko ranjena pripeljali v bolnico, a je le malo izgledov za okrevanje. Zdravniki domnevajo, da je nesrečnej storil dejanje v hipni zmedenosti.

Prav vsakdo -

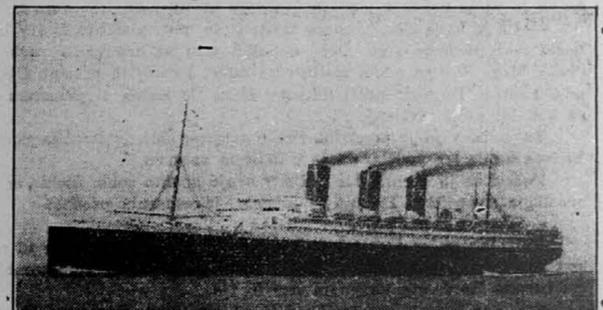
kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI
v "Glas Naroda"

ROJAKI: —

Tekom letošnjega leta prirejenih izletov se je vdeležila velika skupina naših rojakov, kateri so bili popolnoma zadovoljni bodisi s kabinami, hrano, postrežbo in pozornostjo, katere so bili deležni med vožnjo. Kot dokaz splošnega zadovoljstva nam prihajajo dnevno vprašanja, ako namerava naš potniški oddelek prirediti to leto še kak skupni izlet. Da vstrežemo našim rojakom, smo se odločili prirediti

JESENSKI (tretji) SKUPNI IZLET s parnikom

"PARIS" KI ODPLUJE IZ NEW YORKA, dne 11. septembra, t. l.

V to svrhu imamo rezerviran poseben oddelek III. razreda v sredini parnika, najboljše kabine z 2., 4. in 6. posteljami.

Rojaki, nudi se vam prilika, da obiščete stari kraj v spremstvu našega izkušnega uradnika, ki vam bo omogočil brezskrbno potovanje v domovino, da obiščete, starše, soproge, otroke in sorodnike, ki vas morda že leta in leta željno pričakujejo.

Kdor se namerava vdeležiti tega izleta, naj nam takoj naznani in pošlje tudi aro, da mu določimo prostor na parniku. Čimpreje se kdo zglaš, tem boljše kabino bo imel na razpolago. Za vsakovrstne informacije in pojasnila stoji vsem rojakom na razpolago naš potniški oddelek.

FRANK SAKSER STATE BANK
Potniški oddelek.
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Pozor rojaki!
V zalogi imamo
SVETO PISMO
(stare in nove zaveze)
Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.
Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

AVSTRALEC

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "GLAS NARODA" priredil G. P.

7 (Nadaljevanje.)

Pri teh besedah je skočil pokonci ter krčevito stisnil zobe. Vsa prestrašena se je ozrla njegova mati k njemu nazgor. — Ralf, moj dragi Ralf, kaj takega ni mogoče prisiliti niti z najmočnejšimi pestmi. Stisnil je pest ter zrl mrko predse. — Oni, katerega ljubi, je ni vreden in če je desetkrat baron. S svojimi dobrimi, jasnimi očmi je zrla mati v njegovo spačno lice. — Ljubezen ne vpraša za to, moja draga mati. Žal mi je, da trpiš. Vrgel je glavo nazaj ter stisnil zobe — Ne skrbi mati, bom že opravil sam s seboj. Bom že premagal svoje uporno srce. Le ena stvar je neizmerno trpka zame. — Kaj? — Da vem, da bo nesrečna, ali ž njim ali potom njega. — Potom njega? — Da, bojim se, da jo bo izdal. On domneva, da je bogata. Ko bo izvedel, da je revna, revnejša kot domneva ona sama, jo bo zapustil. Nato pa bo vzel drugo, ki je bogatejša. Ona pa bo nesrečna. Mati se je dvignila ter stopila poleg njega. — To ti je podobno, moj dragi Ralf, — je rekla ter mu položila roko na ramo, — da te najbolj boli, če bo morala ona trpeti. Nase misliš nazadnje. Ali mi nočeš povedati njenega imena? Rada bi poznala ime, katero si je zapisal moj sin v svoje srce. — Jazna bi bila nanjo, mati, a to ne sme biti. — Prav gotovo ne bom storila tega. Le pomilovala jo bom, da je podarila svoje srce nevrednemu, mesto mojemu sinu. Čeprav je je kontesa, bi se morala smatrati za srečno, da lahko postane tvoja žena. Objel jo je in jo poljubil. — Sedaj segaš celo višje kot tvoj sin, — je rekel ter se skušal šaliti. Blaženo se je ozrla proti njemu nazgor. — Saj imam dosti vzroka biti ponosna na svojega sina. Prosim, povej mi njeno ime. Vključila ga bom v svoje molitve ter vsaki dan prosila Boga, da ji obrne srce, če je ni vreden mož, katerega ljubi. Trpko se je nasmehnil. — Čudeži se ne dogajajo več, mati. Stara dama je vzravnala svojo vitko postavo. — Čudeži se dogajajo vsaki dan, le verovati moramo vanje. Povej mi njeno ime. Sklonil se je k njej nazdol. — Povsem tiho ti hočem povedati, mati. Nikdo drugi ne sme vedeti, kateri pripada srce tvojeje sina. Imenuje se kontesa Dagmar je ter je polhčerka gospoda Lepograjškega. Sedaj pa lahko noč, mati! Poljubil jo je srčno ter hitro odšel ven. — Ta torej? Seveda, ravno najlepšo in najljubšejo si je izbral. To je že prava princesinja, — si je mislila. Parkrat je že videla konteso Dagmar ter si poklicala njeno sliko v spomin. V gozdu ali pa na poti v bližnji garniziji so se pogosto srečali prebivalci obeh gradov. Kontesa je takoj zelo dobro ugajala stari dami. Vzdihnila je ter stopila zopet k odprtemu oknu. Z vlažnimi očmi se je ozrla nazgor proti nebeskemu svodu. — Če je kaka sila, ki more vršiti čuda, potem tiči ta sila v ljubezni matinskega srca. Oče nebeski, tebi ni nemogoča nobena stvar. Moje srce je edina molitev za čudo, katero te prosim. Obrni srce kontese Dagmar proti mojemu sinu. Če hočeš, ti prinesem za to kot dar moje življenje. Ta molitev jo je pomirila. Srečo svojega sina je izročila vodniku vse usode ter vedela, da je v dobrem varstvu. Počasi se je obrnila ter odšla v svojo spalno sobo. Slekla se je ter legla k počitku. Predno je zaspala, je mrmrala predse: — Vse bo storil prav. Ralf Jansen pa je nemirno hodil po svojih sobah. Nikjer ni mogel najti počitka. Ljubezen do kontese Dagmar ter ljubosumnost na barona Korfa sta ga gnala sem in tja. Njegovo srce je navdajal velik strah. Strah za srečo ženske, katero je ljubil.

*
Kontesa Dagmar se je vsa srečna in blažena vrnila ob roki barona Korfa s promenade v parku na teraso ter stopila ž njim vred v vrtno dvorano, v kateri naj bi se plesalo. Z radostjo mlade kraljice je zrla na plesoče pare ter je bila takoj obdana od skupine kavalirjev, ki so jo prosili za ples. Prosil so jo tudi za njen prvi valček, a ona je smehljaje zmajala z glavo. — Že odano, — je rekla ter se ozrla na Korfa, ki se je priklonil ter jo povedel k plesu. Njegove oči pa so se izgubale njenim. Razočarani so se umaknili ostali. — Seveda, stotnik je povsod prvi, kjer se izplača, — je rekel neki mlad poročnik jezno. — Da, naravnost nesramno srečo ima pri ženskah, — je pripomnil neki sodnik. — Vse kaže, da je sedaj bolj resno zaposlen kot drugače. Izvanredno močno dvori kontesi. — Mislim, da se motite, gospod major. — Ne, ne. Z največjo energijo išče zlate ribice. — Tedaj pa se je mogoče v tem slučaju zmotil. — Kako to? — Čul sem peti neko ptico, da je premoženje kontese skrajno ponižno. Od svojega očna tudi ne more ničesar pričakovati. On ima še pravo hčer, ki bo nekoč podedovala celo očetovo premoženje. — Torej se obeta še ena zlati ribica Kje pa tiči ta mlada dama? — V penzjonatu, a bo kmalu prišla ven. — Kavalirji na fronto! — Le ne tako viharno, mladi poročnik. Mislite na one pred vami. — Torej domnevate, da ni kontesa tako bogata, kot se misli? — Da, mislim, da je Korf na napačni poti, če domneva, da lovi zlato ribico. — Ne bojte se zanj. On ima vedno v ognju dva železa. — Kako to? — On dvori gospodični Volkman in če bi ne bila sedaj odsotna, bi bil nekoliko previdnejši, da se ne zameri ne prvi, ne drugi. V splošnem pa domnevam, da je bankir le raditega poslal svojo nečakinjo na potovanje, da pride iz bližine Korfa. — Zakaj pač? Volkman se vendar ne bo obotavljal sprejeti barona Korfa v svojo družino. — Mogoče pa vendar. Sin nekega trgovskega prijatelja, ki se tudi poteza za Lizo, mu je ljubši. Pri tem bodo lepi cekini pač varnejši kot pri Korfu, ki bi jih lahko mišljeno razmetal.

— No, dragi, vi ste nekoliko preostri s Korfom. Pač nekaj ljubosumnosti radi kontese. — Neumnost, jaz vem, kar vem. In če bo Korf zapazil, da ni tukaj vse v redu, se bo obrnil proč ter si zagotovil Lizo Volkman. — Baje je do ušes zaljubljen vanj. Volkmanu ne bo dosti koristilo, da jo je poslal na potovanje. — Tudi jaz mislim tako. — No, pustimo te stvari. Sedaj moramo plesati. Po teh besedah se je razpršila skupina gospodov. Kontesa Dagmar je plesala s Korfom ob zvokih valčka. Parkrat se je vsa srečna ozrla k njemu nazgor, a on se je izogibal, njenim pogledom. — Zakaj me ne pogledaš? — je vprašala. Očividno ni bil več tako židane volje kot v pričetku veselice. Dagmar pa ni slutila, kaj je povzročalo njegovo slabo voljo. — Kaj ti je? — Tako slabe volje izgledaš, — ga je vprašala ljubeznjivo. On se je premagal ter se nasmehnil. — Nič posebnega, le majhna jeza. Ravno kar sem izvedel, da ne morem priti jutri semkaj radi službenih poslov. — In raditega tak resen obraz. Potem prideš pač popoldne. Ugriznil se je v ustnico ter zrl negotovo preko nje. — Popoldne imam tudi službo, — je rekel zelo hladno. Zavedala se je njegovega hladnega tona, a domnevala, da je to le izraz jeze, ker ne more priti. To ji je bilo sicer žal, a ga je skušala potolažiti. — Ali je to kaj tako hudega? Čakala bova pač še en dan, dokler ne priznava ponosno pred celim svetom svoje ljubezni. Ni slutila, da je medtem napejal svoje možgane, kako bi se mogel izmotati iz mreže, katero je prostovoljno vrgel čez sebe. Računal je z bogastvom. Če bi slutil, kako malenkostno je bilo njeno premoženje, bi ne ljubimkoval ter bi ne razkril kontesi svoje ljubezni. Seveda oficijelno je ni še zasnubil in še bo lahko odstopil, če najde primeren izgovor. To umikanje pa mu nikakor ni bilo ljubilo. Dosti časti si ne bo mogel pri tem pridobiti. Seveda, za vrage, — on se vendar ni mogel zvezati z revno deklico, če je bila še tako lepa in mična in če mu je še tako vzplamtelo srce ob pogledu nanjo. Od ljubezni ni mogoče živeti in prav gotovo ne na način, ki ga je bil vajen. Ne, to ne gre, nikakor ne. Moral je pričeti z umikanjem, čeprav ni bilo posebno spodobno. (Dalje prihodnjič.)

ZANIMIVA — PREROKBA

Na Gočah na Vipavskem je kaplanoval v sredi 19. stoletja Valentin Kodre (rojen v Brancii na Primorskem 12. februarja 1778, v mašnika posvečen dne 15. oktobra 1801, umrl in pokopan v Gočah 1856). V krstni knjigi gorske fare je Valentin Kodre pod 31. januarjem 1843 zapisal na platnicah sledečo "vizijo", v kateri slika, kako bo po njegovem notranjem videnju izgledal svet čez sto let to je leta 1943:

Visio (videnje) za leto 1943.

Oblika vsega sveta bo spremenjena. Železnice so po vsem svetu. Morski ožini Suez in Panama bo sta prekopani in največje ladje plovejo s polnimi jadrji iz enega morja v drugo. Posebno je na evropski celini vse drugače postalo Francija ni več v ozkih mejah od leta 1815, zadobi zopet svoje naravne meje do Rena brez meča S priklopijo sosednih ljudsev Belgijcev in Nemcev je njeno ozemlje spopolnjeno in njen narodni obstanek na nerazrušljivi podlagi utrjen. Ni še dovolj; Italije in Španija sta po nerazrušljivi zvezi s Francijo združeni in tvorijo iberško-galjsko-italsko zvezo. Te zveza je na severu še s Holandijo pojačena in sicer tako, da sta ti dve deželi kljub temu neodvisni. Težji zapadni zvezi na strani je Nemčija, ki kaže podobo naroda z blagoslovljeno liberalno ustavo ko ni več niti Avstrije niti Prusije. Ta Nemčija je zvesta zaveznica Francije. Poljska je zopet upostavljena. Grška je večja in močnejša kakor je bila in je varhinja civilizacije. Rusija je že davno v Carigradu. Anglija je padla od svoje stare moči; njene ladje pripoznavajo francosko nadoblast Angleška trgovina preide na Zdr. države Severne Amerike, katerih prebivalstvo naraste na 80 milijonov. Nekdanja angleška Indija je neodvisna in mogočna država. — Kitajska je lena, sprejme pa evropsko civilizacijo. Vse države imajo samo en civilni in kriminalni zakonik; eno samo tezo, mero in denar. Pariz, Madrid, Rim in Amsterdam so z železnicami zvezani. Alpe in Pireneji so z velikanskimi predori predrti. Na Francoskem in v vseh okrožjih so ustanovljene banke in korist ubogih delavcev. Plača najemnikov bo urejena. Žalostni nestalnosti industrije bo postavljena mera in cilj. Vsaka vas ima svoj časopis in tekmuje s talenti, z duhom in vednostjo s Parizom.

V Spodnjem Logu

pod Mangartom je umrl Andrej Čermta, znan in spoštovan posestnik in gostilničar.

ZLATO IZ MORJA

Daleč naokoli znani berlinski kemik, profesor Haber je pred kratkim predaval na kongresu kemikov v Kielu o pridobivanju zlata iz morske vode. Teorija o pridobivanju zlata iz morja je že zelo stara in sega v petdeset, šestdeset in sedemdeset let prošlega stoletja. Po najstarejših podatkih bilo to podjetje zelo pridobiten posel. V vsaki toni morske vode se baje nahaja pet do deset in celo do trideset miligramov zlata. — Arhenius je ocenil količino zlata, ki se nahaja na dnu morja, z osmi milijardami ton. A to bogastvo nam je dostopno le z največjo muko. Lov za zlato pa je tekom zadnjih petdeset let postal tako intenziven, da so države in vlade na kontinentu v tem času podelile nad 50 koncesij in patentov za pridobivanje zlata iz morske vode. Navzlic temu pa je uspeh še danes zelo malenkosten. Problem je pa pravzaprav dokaj težko reševati. Pomagati si je mogoče samo z analizo vode. A to delo je izredno težavno, ker prihaja pri tej analizi v poštev predvsem morska voda na odprtem morju. — Tam je voda v čisto drugem stanju kakor blizu nabrežja, kjer prinaša s sabo tok vsakovrstne odpadke, mineralije, ostanke rastlin in živali ter druge odmrlih bitij. Profesor Haber je uredil posebno plavajočo laboratorij. Dal je opremiti velikansko ladjo s posebnimi instrumenti in se odpravil na široko morje, da preišče vsebinske morske vode. Križaril je širom Atlantskega oceana v vseh smereh, da bi dosegel stvarne rezultate. Uspehi ekspedicije pa so bili zelo nepopolni. Mesto pričakovanih miligramov zlata v vsaki toni morske vode, se je našlo le par delcev željezne količine. Haber je izvršil nad 5000 analiz v najrazličnejšem vodovju. Ekspedicijska ladja je iz treh ladij: iz nemške ladje Meteor in iz danskih parnikov Danae in Godthaab. Uspeh je bil skoraj povsod enak. Celo v zalivu pri San Franciscu, kjer so vsi pričakovali, da bo voda posebno bogata na zlato, so doživeli razočarje. Kot najbolj zlatonosna voda se je izkazal opolarno morje; količina zlata je bila tam petkrat tako velika kakor na drugih mestih Atlantika. Vendar je profesor Haber za svojo osebo zaključil iskanje ter izjavil, da ne bo nadaljeval dela, ker se ne izplača. Stroški za ekspedicijsko so namreč ogromni in vrednost pridobljenega zlata jih niti oddalec ne odtehta.

PROCES PROTI KOMUNISTOM

Te dni se je v Budimpešti nadaljevala razprava proti obtožencem v velikem komunističnem procesu. Zasižani so bili glavni obtoženci, ki so se razgovarjali izredno drzno in naravnost izizvalno, kakor da razprave sploh ne smatrajo za resno. Pretvorili so sodno dvorano v politično zborovalnico, v kateri razkladajo svoje komunistične nazore in zlasti ostro napadajo madžarsko socijalno demokracijo. Zanimivo je, da so sodniki, kar se tiče teh napadov, zelo liberalni, dočim obsipljejo obtožence z ukori, ako začno napadati kako drugo madžarsko stranko. Glavni obtoženec Rakosi je nadaljeval svoj zagovor. Obtožnice se sploh ni dotaknil, ampak je imel predavanje o komunizmu in o škodljivosti socijalne demokracije. V svoječasi madžarski sovjetski vladi je bil po njegovem mnenju samo en pravi komunist, to je Bela Kun. Pompozno je nato razpravljaval o znanem komunističnem napadu na Slovaško in zatrjeval, da bi bila Slovaška danes zopet združena z Madžarsko, ako ne bi takrat padli komunistom v hrbet madžarski buržuji. Rakosi dalje ogorčeno zavrača trditve, da vlada v sovjetski Rusiji teror in trdi, da je beli teror v Evropi veliko hušji od boljševiskega v Rusiji. Drugi obtoženec Ignac Goegoes se dela zelo naivnega in se zagovarja, da komunistična zarota leta 1919 ni imela drugega namena kakor uničiti socijalno - demokracijsko stranko. Goegoes je bil blagajnik komunistične organizacije noče pa povedati, odkod je dobil denar in kam ga je dajal. Obtoženka Katarina Hamanova je bila nekdanja železniška uradnica. Uverila se je, da so socijalni demokratje škodljivi delavstva in je zato pristopila h komunistom. Komunistična zarota je imela le namen, osnovati legalno komunistično stranko. Obtoženec Weinberger je bil že leta 1920 obsojen na petnajst let ječe, nato pa potom izmenjave odposlan v Rusijo. Kasneje se je pa pod napačnim imenom vrnil iz Madžarske, kjer je nadaljeval komunistično propagando. Bil je je razkrinkan in je sedaj vnovič postavljen pred sodišče. Zagovarja se s tem, da je vsa njegova akcija stremela le za ustanovitvijo komunistične stranke na Madžarskem. Na vprašanje, kdo so bili njegovi zavezniki, ni hotel odgovoriti. Do zanimivega incidenta je prišlo, ko je Weinberger izjavil: — Ko so nas 21. marca 1919 izpustili iz ječe, nas je pozdravil na dvorišču jetničarje sam državni pravdnik kot zastopnik vzhajajočega solca! — Državni pravdnik je pri tej izjavi skočil pokonci ter razburjen protestiral proti izjavi Weinbergerja, češ, da je njegovo pripovedovanje podlo obrekovanje. Predsednik je moral porabiti vso avtoriteto, da je pomiril razburjene duhove. Obtoženec Pavel Juhasz je zatrjeval, da so ga na policiji celih 14 dni mučili. Preteпали so ga, obešali za noge, polivali z ledeno vodo, samo da bi izsilili iz njega priznanje. Zato sedaj prekljuje vse, kar je takrat izpovedal. Tudi drugi obtoženci trde, da je policija s trpinčenjem izsilila od njih njihova priznanja, ki jih sedaj tudi prekljujejo.

Plaz v Pečicah pri Ponikvi.

V Pečicah pri Ponikvi se je udrila zemlja. Dolgotrajno deževje je izpodbilo gromen kompleks hriba in voda, ki je podmakala, je končno povzročila, da je plaz povedel seboj ves hrib. Na hribu je stala domačija kmeta Mihelaka, katerega je plaz gospodarsko popolno uničil. Pokopal mu je hišo in gospodarsko poslopje, v njem pa par volov, več sto litrov vina, gorjelo in že spravljeni ječmen. Tudi sosedom je plaz povzročil ogromno škodo, ker jim je uničil sadovnjak in vinograd. Škoda se ceni na 80.000 dinarjev; vrh tega je zemljišče za nedogledno dobo nesposobno za vsako uporabo.

Kretanje parnikov - Shipping News	
17. avgusta:	Berlin, Cherbourg, Bremen.
18. avgusta:	Mauretania, Cherbourg; Arabic, Hamburg; Deutschland, Cherbourg, Hamburg.
21. avgusta:	Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg.
24. avgusta:	Aquitania, Cherbourg; Raoul, Cherbourg, Hamburg.
25. avgusta:	Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
26. avgusta:	Cleveland, Cherbourg, Hamburg.
28. avgusta:	Majestic, Cherbourg.
31. avgusta:	Pres. Wilson, Trst.
1. septembra:	Berengaria, Cherbourg; George Washington, Cherbourg, Bremen; Derfflinger, Bremen.
2. septembra:	Hamburg, Cherbourg, Hamburg; Andania, Hamburg.
3. septembra:	Columbus, Cherbourg, Bremen.
4. septembra:	France, Havre; Homeric, Cherbourg, Bremen.
7. septembra:	Reliance, Cherbourg, Hamburg.
8. septembra:	Mauretania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
9. septembra:	Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Westphalia, Cherbourg, Hamburg.
11. septembra:	PARIS, III. SKUPNI IZLET; — Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen.
15. septembra:	Aquitania, Cherbourg.
16. septembra:	Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.
18. septembra:	Majestic, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.
21. septembra:	Resolute, Cherbourg, Hamburg.
22. septembra:	Berengaria, Cherbourg; Arabia, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
23. septembra:	Thuringia, Cherbourg, Hamburg.
25. septembra:	France, Havre.
28. septembra:	Muenchen, Bremen.
29. septembra:	Mauretania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.
30. septembra:	Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen.

"Putujte pod ameriško zastavo"
Znižana cena tja in nazaj oc
LJUBLJANE
samo \$198.00 in več preko Cherbourg
Ze sedaj napravite načrte za potovanje v domovino v prijateljski družini svojih sorjakov. Tekom meseca septembra bodo posebne pogodbe za Slovence na parniku, ki je last in pod obzrom Zbirskih držav S. S. REPUBLIC odpluje iz New Yorka 9. septembra ali veličastni in razkošni parnik S. S. GEORGE WASHINGTON ki odpluje 29. septembra. Prostorji na vseh parnikih United States Lines so svetovnoznani. Dobili boste pristožne kabine, prostorne kroke in dosti dobre hrane. Za odplutja brodovja: S. S. LEVIATHAN WASHINGTON - S. S. REPUBLIC S. S. PRES. HARDING - S. S. PRES. ROOSEVELT vprašajte lokalnega agenta ali pišite na
United States Lines
45 Broadway (Phone, Whitehall 2800) New York City

French Line
SAMO ŠEST DNI PREKO
Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE
FRANCE 4. SEPTEBRA - 25. SEPT.
PARIS 11. sept. — 2. oktobra
HAVRE — PARIŠKO PRISTANIŠČE
Kabine tretjega razreda z umivalniki in tople vodo za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijavice.
19 STATE STREET NEW YORK
ALI LOKALNI AGENTJE

POSESTVO Z MLINOM
je naprodaj ob glavni cesti v Škocjanu, 2 nji, pašnik, vrt, nov kozolec in hiša, hrastov in kostanjev gozd. Ceno in več pojasnil se izve pri lastnici: Terezija Komljanec, Škocjan pri Mokrionogu, Jugoslavija.
(3x 12-14)

NAPRODAJ
KMETIJA 140 AKROV
z živino in pridelki. Pojasnila daje lastnik: Aug. Konchar, E. R. 3, Box 123, Cooperstown, N. Y.
(3x 6,13,20)

POZDRAV.
Predno odpotujemo v stari kraj s parnikom Martha Washington, še enkrat pozdravljamo vse rojake širom Združenih držav, posebno pa sina Franka Tori in njegovo družino. Najlepše pozdrave pošiljamo tudi družini Franka Sakeljeva in Rud. Golovskega, vsi v Akron, Ohio.
Frank Sakser State Bank se toplo zahvaljujemo za potrežbo in izkazano nam uljudnost ter jo priporočamo vsakemu, kateri želi udobno in brezskrbno potovati v stari kraj.
Jožef in Helena Tori.

Rad bi izvedel za naslov svojega brata JOHN ROŽANEC. Pred 17. leti se je nahajal nekje v Westmoreland Co. blizu Hermine, Pa. Prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve o njem, da mi poroča ali naj se pa sam oglasi svojemu bratu Frank Rožanc, Box 34, Onalinda, Pa.
(5x 10-14)

NAZNANILO.
Našim naročnikom v državi Pennsylvania naznanjamo da jih bo v kratkem obiskal zopet naš znani zastopnik
Mr. JOSEPH ČEBNE
in prosimo, da mu gredo na roko, ter pri njem obnovijo naročnino.
Upravništvo.

POZOR ROJAKI!
Prosti pouk glede državljanstva in priseljavanja je vsak četrtak in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli št. 62 Hester & Essex Street, New York City.
Vprašajte za zastopnika Logje za Ameriško Državljanstvo.

Pozor čitatelji.
Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih potrežbo zadovoljni, da oglašujete v listu "Glas Naroda". S tem boče vstregli voem.
Uprava "Glas Naroda".